

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta

Aika 08.06.2026 klo 09:00 - 12:07

Paikka Pohjois-Savon hyvinvointialue, hallintokeskus, rak 10, 1 krs. tai teams

Käsitellyt asiat

§	Otsikko	Sivu
§ 63	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	4
§ 64	Pöytäkirjantarkastajien valinta	5
§ 65	Asioiden käsittelyjärjestys	6
§ 66	Perhe- ja vammaispalveluiden toimialan osavuosisikatsaus tammi-huhtikuu 2026	7
§ 67	Perhe- ja vammaispalveluiden toimialan talouden lisäsopeuttaminen 2026	8
§ 68	Leppävirran Oravikosken koulun lastenneuvolapalvelujen yhdistäminen Leppävirran neuvolaan	13
§ 69	Leppävirran Timolan koulun lastenneuvolapalvelujen yhdistäminen Leppävirran neuvolaan	24
§ 70	Kuopion Vehmersalmen äitiys- ja lastenneuvolapalvelujen yhdistäminen Kuopion alueen muihin neuvoloihin	33
§ 71	Lapinlahden Varpaisjärven äitiys- ja lastenneuvolapalvelujen yhdistäminen Lapinlahden neuvolaan	46
§ 72	Ajankohtaiset asiat	57
§ 73	Viranhaltijapäätösten tarkastaminen 8.6.2026	58
§ 74	Tiedoksisaatettavat asiat 8.6.2026	59
§ 75	Muut asiat	61

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
Läsnä	Airaksinen Tanja Saario Jari Back-Hytönen Minna Eskelinen Tiia Nousiainen Milja Korhonen Paula Muukka Jukka Niiranen Juuso Ronkainen Jere Savolainen Tuula Valta Antti Haaranen Emilia Sourunjärvi Virpi	puheenjohtaja varapuheenjohtaja jäsen jäsen varajäsen jäsen jäsen jäsen varajäsen jäsen jäsen nuorisovaltuuston edustaja vammaisneuvoston edustaja	
	Raatikainen Riitta	aluehallituksen puheenjohtaja	Poistui klo 11.47 § 72 käsittelyn aikana
	Mykkänen Minna	johtaja ylihoitaja	Poistui klo 10.37 § 67 käsittelyn aikana
	Jestola Eija	toimilinjajohtaja	Poistui klo 11.52 § 72 käsittelyn aikana
	Kantanen Kati Ojala Annukka Pitkänen Minna Vartiainen Anu	esittelijä asiantuntija palvelualuejohtaja pöytäkirjanpitäjä	
Poissa	Kauppinen Sanna Riihola Kari Hoffren Hilja Korhonen Marko Hedman Antti Remes Sami Solmari Kirsi		

Allekirjoitukset

Tanja Airaksinen
puheenjohtajaAnu Vartiainen
pöytäkirjanpitäjä

Käsitellyt asiat

63 - 75

Pöytäkirjan tarkastus Pvm

Jari Saario
pöytäkirjantarkastaja

Tuula Savolainen
pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävilläpito

Pöytäkirja on nähtävillä Pohjois-Savon hyvinvointialueen verkkosivuilla www.pshyvinvointialue.fi alkaen 11.06.2026

Perhe- ja vammaispalveluiden § 63
lautakunta

08.06.2026

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Pevamltk 08.06.2026 § 63

Päätös

Todettiin kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätösehdotus

Todetaan kokous laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Kutsu kokoukseen on toimitettu sähköisen kokousjärjestelmän kautta. Kutsu on lähetetty Pohjois-Savon hyvinvointialueen hallintosäännön 164 §:n mukaisesti vähintään 4 päivää ennen kokousta.

Hyvinvointialuelain 108 §:n mukaisesti toimielin on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä.

Perhe- ja vammaispalveluiden § 64
lautakunta

08.06.2026

Pöytäkirjantarkastajien valinta

Pevamltk 08.06.2026 § 64

Päätös

Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Jari Saario ja Tuula Savolainen.

Päätösehdotus

Toimielin valitsee pöytäkirjantarkastajat tarkastamaan tämän kokouksen pöytäkirjan. Pöytäkirjantarkastajat toiminevat myös ääntenlaskijoina mahdollisten äänestysten sattuessa. Vuorossa ovat Kari Riihola ja Jari Saario.

Perhe- ja vammaispalveluiden § 65
lautakunta

08.06.2026

Asioiden käsittelyjärjestys

Pevamltk 08.06.2026 § 65

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus

Toimielin hyväksyy esityslistan kokouksen asioiden käsittelyjärjestykseksi.

Perhe- ja vammaispalveluiden
lautakunta § 66

08.06.2026

Perhe- ja vammaispalveluiden toimialan osavuosikatsaus tammi-huhtikuu 2026

Pevamltk 08.06.2026 § 66
384/02.02.02/2026

Valmistelija(t) toimialajohtaja Kati Kantanen, kati.kantanen(a)pshyvinvointialue.fi
p. 044 740 1951

Päätös
Merkittiin tiedoksi.

Esittelijä perhe- ja vammaispalveluiden toimialajohtaja

Päätösehdotus
Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta merkitsee osavuosikatsauksen tiedoksi.

Ennakkovaikutusten arviointi
Ei ennakkovaikutusten arvioinnin piirissä.

Toimivallan peruste Hallintosääntö § 41

Liitteet ja oheisaineisto
Esityslistan oheisaineistona:

- Perhe- ja vammaispalveluiden toimialan osavuosikatsaus tammi-huhtikuu 2026

Valmistelu Hyvinvointialueen vuoden 2026 ensimmäinen osavuosikatsaus laaditaan tammi–huhtikuulta.

Katsaus sisältää lyhyet kuvaukset toiminnasta talouden toteumasta ja sisäisestä valvonnasta sekä seurattavista mittareista.

Perhe- ja vammaispalveluiden § 67
lautakunta

08.06.2026

Perhe- ja vammaispalveluiden toimialan talouden lisäsopeuttaminen 2026

Pevamltk 08.06.2026 § 67
384/02.02.02/2026

Valmistelija(t) toimialajohtaja Kati Kantanen, kati.kantanen(a)pshyvinvointialue.fi,
p. 044 740 1951

Päätös

Merkittään pöytäkirjaan, että:

Minna Mykkänen poistui kokouksesta klo 10.37

Tiia Eskelinen teki vastaesityksen:

Neuvolaverkosto pysyy ainakin R3-suunnitelman mukaisena. Lapsimäärää sekä syntyvyyden määrää tullaan tarkastelemaan kahden vuoden välein, joka ohjaa jatkossa toimipaikkojen olemassaoloa. Omaishoidon tuen uusien asiakkaiden määrärahaa ei jäädytetä täysimääräisenä, vaan jätetään edelleen harkinnanvara palveluntarpeen arvioivalle taholle, eli työntekijälle. Vaarana jäädyttämiselle on raskaampien palveluiden tarpeen lisääntyminen, joka ei tue talouden ja palveluiden sopeuttamistarpeita. Lisäksi ennaltaehkäisevän ja harkinnanvaraisen toimeentulotuen määrärahoja ei jäädytetä täysimääräisenä, vaan harkinnanvara jätetään edelleen ammattilaiselle. Ennaltaehkäisevän toimeentulotuen saanti tulee olla edelleen yhdenvertaista kaikkien sosiaalipalveluiden osalta.

Juuso Niiranen, Jari Saario, Milja Nousiainen, Jere Ronkainen, Paula Korhonen ja Tanja Airaksinen kannattivat esitystä.

Kokoustauko klo 10.46–10.53.

Puheenjohtaja totesi, että koska asiassa on tehty esittelijän esityksestä poikkeava vastaesitys, suoritetaan asiassa äänestys.

Äänestyksessä JAA on pohjaesitys ja EI Tiia Eskelisen vastaesitys.

Äänestyksessä annettiin ääniä seuraavasti:

JAA-ääniä: 4

EI-ääniä: 7

JAA-ääniä antoivat: Jukka Muukka, Tuula Savolainen, Minna Back-Hytönen ja Antti Valta

Perhe- ja vammaispalveluiden
lautakunta § 67

08.06.2026

El-ääniä antoivat: Tiia Eskelinen, Juuso Niiranen, Jari Saario, Milja Nousiainen, Paula Korhonen, Tanja Airaksinen ja Jere Ronkainen
Päätökseksi tuli Tiia Eskelisen vastaesitys.
Äänestyspöytäkirja on pöytäkirjan liitteenä.

Esittelijä jätti päätökseen eriävän mielipiteen. Esittelijän näkemyksen mukaan lisäsopeutustoimien toteuttamatta jättäminen vaarantaa taloussuunnitelmassa asetettujen talouden tasapainottamistavoitteiden saavuttamisen. Viranhaltija katsoo, että esitetyt sopeutustoimet ovat välttämättömiä palveluiden järjestämisen taloudellisen kestävyuden turvaamiseksi.

Esittelijä

perhe- ja vammaispalveluiden toimialajohtaja

Päätösehdotus

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta hyväksyy liitteenä olevan perhe- ja vammaispalveluiden toimialan talouden sopeuttamisen vuodelle 2026.

Ennakkovaikutusten arviointi

Esitettyjen lisäsopeutustoimenpiteiden tavoitteena on turvata perhe- ja vammaispalveluiden toimialan toiminta aluevaltuuston hyväksymän talousarvion puitteissa vaarantamatta lakisääteisten palvelujen saatavuutta, laatua tai asiakasturvallisuutta. Toimenpiteet kohdistuvat ensisijaisesti palvelujen järjestämistapoihin, oman palvelutuotannon vahvistamiseen, ostopalvelujen käytön hallintaan sekä toiminnan tuottavuuden parantamiseen.

Vaikutukset asiakkaisiin arvioidaan pääosin vähäisiksi, koska palvelujen lakisääteinen järjestämisvastuu säilyy ennallaan. Osa toimenpiteistä voi kuitenkin vaikuttaa palvelujen saavutettavuuteen, palveluprosessien joustavuuteen tai palveluihin pääsyn odotusaikoihin. Tämän vuoksi toimenpiteiden vaikutuksia seurataan osana toimialan talouden ja palvelutuotannon seuranta.

Henkilöstövaikutukset kohdistuvat erityisesti työn organisointiin, resurssien kohdentamiseen ja toimintatapojen muutoksiin. Toimenpiteiden tavoitteena on vahvistaa oman palvelutuotannon edellytyksiä ja vähentää riippuvuutta ostopalveluista.

Taloudelliset vaikutukset ovat myönteisiä, sillä toimenpiteillä pyritään hillitsemään kustannusten kasvua, vähentämään talousarvion ylitysriskiä sekä vahvistamaan toimialan talouden tasapainoa vuoden 2026 aikana. Toimenpiteet tukevat myös palvelurakennemuutoksen

Perhe- ja vammaispalveluiden § 67
lautakunta

08.06.2026

tavoitteita ja hyvinvointialueen talouden kestävyttä pitkällä aikavälillä.

Toimivallan peruste Hallintosäntö § 41.

Liitteet ja oheisaineisto

Esityslistan liitteenä:

- perhe- ja vammaispalveluiden toimialan talouden sopeuttamisen vuodelle 2026

Valmistelu

Perhe- ja vammaispalveluiden toimialan keskeisenä tehtävänä on turvata lakisääteisten palvelujen saatavuus, saavutettavuus ja laatu hyvinvointialueen asukkaille. Palvelujen järjestämisessä korostuvat lainsäädännön edellyttämä oikea-aikaisuus, asiakkaiden yhdenvertainen kohtelu sekä palvelutarpeisiin vastaaminen viivytyksettä. Erityisesti lasten, nuorten, perheiden sekä vammaisten henkilöiden palveluissa palvelujen viivästyminen voi johtaa tuen tarpeiden kasautumiseen, ongelmien vaikeutumiseen sekä raskaampien ja kustannuksiltaan merkittävästi suurempien palvelujen tarpeeseen myöhemmässä vaiheessa.

Palvelujen mahdollisimman viiveetön järjestäminen on tärkeää myös hyvinvointialueen kokonaisedun näkökulmasta. Oikea-aikaiset, vaikuttavat ja tarkoituksenmukaiset palvelut vähentävät korjaavien ja viimesijaisten palvelujen tarvetta sekä tukevat kustannusvaikuttavaa palvelujärjestelmää. Samalla voidaan vahvistaa asiakkaiden hyvinvointia, toimintakykyä ja osallisuutta sekä ehkäistä palvelutarpeiden pitkittymistä.

Palvelujen järjestämisen rinnalla on välttämätöntä seurata toimialan talouden toteutumista sekä arvioida ennakoivasti talousarvion toteutumiseen liittyviä riskejä. Alkuvuoden 2026 toteumatietojen perusteella perhe- ja vammaispalveluiden toimialalla on tunnistettu merkittävä talousarvion ylitysriski molemmilla palvelualueilla.

Ylitysriski liittyy erityisesti palvelutarpeen kasvuun, ostopalvelukustannusten nousuun sekä eräiden lakisääteisten palvelujen kysynnän ennakoitua voimakkaampaan lisääntymiseen. Vammaispalveluissa asumispalveluiden sekä päivä- ja työtoiminnan ostopalvelujen kustannukset kasvavat sopimusehtojen mukaisesti 3,7 prosenttia, kun talousarviossa vuodelle 2026 kustannusten kasvuksi on huomioitu 0,93 prosenttia. Lisäksi ostopalveluihin on siirtynyt uusia asiakkaita, joiden palvelutarpeeseen ei ole voitu varata määrärahaa vuoden 2026 talousarviossa. Talousarviossa ei myöskään ole voitu täysimääräisesti huomioida ostopalvelusopimusten mukaisia

Perhe- ja vammaispalveluiden § 67
lautakunta

08.06.2026

hinnankorotuksia eikä uusien asiakkaiden aiheuttamaa kustannusvaikutusta.

Myös täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen menot ovat alkuvuoden toteuman perusteella kasvussa. Perhepalveluissa kustannuspaineita aiheuttavat puolestaan muun muassa kasvaneet ostopalvelutarpeet, hoitotakuun toteuttamiseen liittyvät kustannukset sekä palvelutarpeen ennakoitua suurempi kasvu.

Tunnistetun taloudellisen riskin hallitsemiseksi on valmisteltu vuoden 2026 lisäsopeutustoimien kokonaisuus. Toimenpiteiden tavoitteena on turvata lakisääteisten palvelujen järjestäminen, vahvistaa toiminnan kustannusvaikuttavuutta sekä mahdollistaa toimialan toiminta aluevaltuuston hyväksymän talousarvion puitteissa. Sopeutustoimissa painottuvat erityisesti oman palvelutuotannon vahvistaminen, ostopalvelujen käytön hallinta, palvelurakenteen tarkoituksenmukainen kehittäminen, palvelujen vaikuttavuuden parantaminen sekä yksikkökohtaiset tuottavuustoimenpiteet.

Sopeutustoimien valmistelua ovat ohjanneet seuraavat periaatteet:

- lakisääteisten palvelujen ja asiakasturvallisuuden turvaaminen
- palvelujen saatavuuden ja oikea-aikaisuuden varmistaminen
- oman palvelutuotannon vahvistaminen ja ostopalvelujen käytön hillitseminen
- palvelurakenteen keventäminen ja ennaltaehkäisevien palvelujen vahvistaminen
- kustannusvaikuttavuuden parantaminen
- R3-palvelurakennemuutoksen mukaisten toimenpiteiden edistäminen
- toimialan talouden tasapainottaminen pitkäjänteisesti.

Erityisesti lasten, nuorten, perheiden ja vammaisten henkilöiden palveluissa palvelutarve on edelleen korkealla tasolla, minkä vuoksi toiminnassa korostuvat oikea-aikaisuuden, suunnitelmallisuuden, kotiin annettavien palvelujen sekä vaikuttavien palvelukokonaisuuksien kehittäminen. Tavoitteena on vähentää raskaampien ja kustannuksiltaan merkittävämpien palvelujen tarvetta sekä vahvistaa asiakkaiden mahdollisuuksia saada tarvitsemansa tuki mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Liitteenä olevassa asiakirjassa on kuvattu vuoden 2026 lisäsopeutustoimenpiteet, niiden tavoitteet sekä arvioidut taloudelliset vaikutukset.

Perhe- ja vammaispalveluiden § 67
lautakunta

08.06.2026

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 53	12.05.2026
Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 68	08.06.2026

Leppävirran Oravikosken koulun lastenneuvolapalvelujen yhdistäminen Leppävirran neuvolaan

Pevamltk 08.06.2026 § 68
2273/00.01.00/2026

Valmistelija(t) Lasten ja nuorten terveystalvelujen päällikkö Sanna Niinimäki
sanna.niinimaki@pshyvinvointialue.fi, p. 044 718 5940,
palveluyksikköjohtaja Hanna-Mari Tanninen
hanna-mari.tanninen@pshyvinvointialue.fi, p. 044 718 6513,
palvelualuejohtaja Minna Pitkänen,
minna.pitkanen3@pshyvinvointialue.fi, p. 044 740 1956

Päätös

Tiia Eskelinen teki vastaesityksen:

Viranhaltijan esitys hylätään ja vastaesitys hyväksytään. Oravikosken lastenneuvola tulee säilyttää edelleen. Neuvola tulee ehdottomasti säilyttää suuren asiakaskunnan vuoksi. Työssäkäyntialue on erittäin laaja huoltajilla ja jos neuvolapalvelut siirretään Leppävirran sote-keskuksen yhteyteen, tulee huoltajille jopa palkaton päivä työstä sekä kustannuksia jo valmiiksi kalliin polttoaineen vuoksi. Infektioriski ei ole aito perustelu sulkemiselle, koska lapset ovat jo saassa rakennuksessa päiväkodissa ja näin ollen alttiina sitä kautta tartunnoille. Lisäksi tehdyn kyselyn perusteella Oravikosken neuvolan asiakkaille ei ole tullut tartuntoja tietoon neuvolakäynneistä, eikä koulun yhteys merkittävästi lisää infektioriskiä. Monissa perheissä lapsia on jo koulussa tai päiväkodissa. Neuvolat kuuluu olla matalan kynnyksen ennaltaehkäiseviä palveluita, joiden saavutettavuus on keskeinen osa palvelun vaikuttavuutta. Välimatkojen pidentyessä neuvolapalveluita täytyy olla mahdollisuus käyttää suunnitellusti ja oikea-aikaisesti. Julkinen liikenne ei kulje päivisin Oravikoskelta Leppävirralle kuin muutaman kerran, joten perheessä, jossa on yksi auto, ei palveluun pääse, ellei perheen auto ole käytettävissä. Neuvolapalveluiden lopettaminen tuottaa perheiden työajan menetyksiä ja lisää poissaoloja töistä sekä lisää matkakustannuksia. Neuvolan vahvuus on paikallinen tuntemus ja yhteys lapsen arkiympäristöön. Tämä myös lisää mahdollisuutta yhteistyöhön koulun sekä päiväkodin kanssa. Lakkauttamisesitys lisää alueellista ja sosiaalista eriarvoisuutta.

Juuso Niiranen ja Milja Nousiainen kannattivat esitystä.

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 53	12.05.2026
Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 68	08.06.2026

Puheenjohtaja totesi, että koska asiassa on tehty esittelijän esityksestä poikkeava vastaesitys, suoritetaan asiassa äänestys. Äänestyksessä JAA on pohjaesitys ja EI Tiia Eskelisen vastaesitys.

Äänestyksessä annettiin ääniä seuraavasti:

JAA-ääniä: 6

EI-ääniä: 4

TYHJÄ-ääniä: 1

JAA-ääniä antoivat: Jere Ronkainen, Paula Korhonen, Jukka Muukka, Antti Valta, Tuula Savolainen ja Minna Back-Hytönen

EI-ääniä antoivat: Tiia Eskelinen, Juuso Niiranen, Jari Saario ja Milja Nousiainen

TYHJÄ-ääniä antoivat: Tanja Airaksinen

Päätökseksi tuli pohjaesitys.

Äänestyspöytäkirja on pöytäkirjan liitteenä.

Esittelijä perhe- ja vammaispalveluiden toimialajohtaja

Päätösehdotus

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta päättää, että Leppävirran Oravikosken koulun lastenneuvolapalvelut yhdistetään Leppävirran terveysaseman neuvolan toimipisteeseen 1.8.2026 alkaen.

Ennakkovaikutusten arviointi

Leppävirran Oravikosken koulun lastenneuvolapalvelujen yhdistäminen Leppävirran terveysaseman neuvolaan pidentää osalla perheistä asiointimatkaa, mutta palvelujen vähäisen käytön ja nykyisen toteutustavan vuoksi vaikutus arkeen on rajallinen. Keskittäminen parantaa palvelujen saatavuutta, jatkuvuutta ja laatua sekä vahvistaa asiakas- ja työturvallisuutta. Samalla henkilöstön työskentelyolosuhteet ja kollegiaalinen tuki paranevat. Kokonaisuutena muutos tehostaa resurssien käyttöä ja tukee palvelujen yhdenmukaista ja kustannustehokasta järjestämistä.

Ennakkovaikutusten arviointi on kuvattu aiemmin 12.5.2026 lautakunnan kokouksessa, jota on vielä syvennetty lapsivaikutusten arvioinnilla ja maaseutuvaikutusten arvioinnilla.

Toimivallan peruste Hallintosääntö 41 §, lautakunnan yleiset tehtävät kohta 2
Hallintosääntö 41 §, lautakunnan erityistehtävät kohta 1, 2 ja 4

Liitteet ja oheisaineisto

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 53	12.05.2026
Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 68	08.06.2026

Esityslistan oheisaineistona:

- Vaikutusten ennakoarviointi Oravikosken koulun lastenneuvola
- Leppävirran Oravikosken koulun lastenneuvolapalvelut
- Lapsivaikutusten arviointi (LVA)
- Maaseutuvaikutusten arviointi (MVA)
- Kustannus- ja säästöanalyysi
- Julkisen liikenteen selvitys

Valmistelu

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunnassa 12.5.2026 § 53 oli esityksenä Leppävirran Oravikosken koulun lastenneuvolapalvelujen yhdistäminen Leppävirran terveysaseman neuvolaan. Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta päätti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi. Valmistelun aikana pyydettiin selvittämään laajemmat kustannus- ja säästöanalyysit, tekemään lapsi- ja maaseutuvaikutusten arviointi, selvittämään perheiden mahdollisuudet päästä palveluihin julkisella liikenteellä, selvittämään mahdollisuudet yhdistää neuvola ja kouluterveydenhuollon vastaanottopäiviä, yhdistelmätehtäviä terveydenhoitajille ja selvittämään liikkuvien yhdistelmäpalveluiden järjestämisen mahdollisuudet ja kustannukset alueilla.

Pohjois-Savon hyvinvointialueen aluevastuusto on kokouksessaan 16.12.2024 § 80 hyväksynyt palvelujärjestelmän uudistamisohjelman perhe- ja vammaispalveluissa, R3. Uudistamisohjelman toimeenpanosta vastaa perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta ja uudistamisohjelman toimeenpano etenee vaiheittain. Uudistamisohjelman mukaisesti Leppävirran Oravikosken koulun neuvolapalveluiden yhdistäminen Leppävirran keskustan neuvolatoimintaan esitetään toimeenpantavaksi, valmistelussa on selvitetty pyydettyjä tarkennuksia.

1) Laajemmat kustannus- ja säästöanalyysit.

Alle 1-vuotiaiden lasten määrän vähentyessä terveydenhoitajan tosiasiallinen tarve käydä Oravikosken toimipisteessä on vähäinen. Oravikoskella syntyy kuluvana vuonna tämän hetkisen tiedon mukaan alle 10 lasta. Vuosina 2020-2025 syntyneitä lapsia on 76 (1-6-vuotiasta).

Oravikosken neuvolatoimipisteen ylläpitämisestä aiheutuu arviolta vuosittain noin 8 771 euron kustannukset. Tämän lisäksi kertahankintakulut 4757 euroa. Toimipisteen yhdistämisellä saavutetaan arviolta 12 798 euron säästö (ks. oheismateriaali

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 53	12.05.2026
Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 68	08.06.2026

kustannus- ja säästöanalyysi). Yhdistymisen myötä osa lääkintöteknisistä laitteista siirretään toisiin toimintayksiköihin, jolloin hankintakuluja ei niissä synny.

Koko Oravikosken lastenneuvolan toimipisteen asiakkaiden määräaikaistarkastuksien aikatarve on noin 110,5 tuntia kalenterivuodessa. Lastenneuvolan lääkärikäynnit toteutuvat jo Leppävirran terveysaseman neuvolassa (30 min/käynti). Huomioiden vuonna 2026 Oravikosken koulun lastenneuvolan asiakkaista kouluun siirtyy 14 lasta. Tämä suhdeluku on laskeva, asiakkuuksia poistuu neuvolapalveluista enemmän kuin asiakkuuksia syntyy.

Oravikosken lastenneuvolan vähäiseen palvelun tarpeeseen nähden ei ole kustannustehokasta ylläpitää kolmea erillistä toimipistettä (Oravikoski, Timola ja Leppävirran terveysaseman neuvola) ja kattaa siihen liittyviä henkilöstö, tila-, laite- ja muita ylläpitokuluja. Neuvolatoiminnan järjestäminen kolmessa toimipisteessä hajauttaa henkilöstöresurssia suhteettomasti asiakasmäärään nähden ja vähentää mahdollisuuksia kohdentaa työaika suoraan asiakastyöhön.

On huomioitavaa, että lautakunnan päättäessä säilyttää Oravikosken lastenneuvolan toimipisteen, tarkoittaa tämä että jatkossa neuvola-aikoja ei voida tarjota enää asiakkaiden toiveiden mukaan, vaan lasten määrä ja syntymäaika seularajat huomioiden määrittää Oravikosken käyntipäivät. Tämän hetkisen lasten määrän mukaan terveydenhoitajan vastaanotto järjestyisi Oravikoskella jatkossa arviolta 1-2 kertaa kuukaudessa, kuitenkin niin, että seularajat (+3kk) toteutuvat. Myös mahdolliset vastaanottoaikojen siirrot ja kohdennettua tukea vaativat käynnit ohjautuisivat jatkossa pääasialliseen toimipisteeseen Leppävirran terveysaseman neuvolaan.

Hyvinvointialueen säästöpainet huomioiden henkilöstöresursseja kohdennetaan lapsimäärän mukaisesti. Mikäli terveydenhoitaja ottaa Oravikosken lastenneuvolan asiakkaat vastaan Leppävirran terveysaseman neuvolassa, voidaan kustannusanalyysissä mainitut Oravikosken koulun lastenneuvolasta kertyvät kustannukset välttää. Samalla voidaan ennen kaikkea tarjota vastaanottoaikoja laajemmin ja joustavammin perheiden tarpeisiin vastaten. Leppävirran neuvolassa työskentelee 3 terveydenhoitajaa. Oravikosken toimipisteen yhdistäminen vapauttaa terveydenhoitajan siirtymisiin työpisteiden välillä käytettävästä matka-ajasta asiakastyöhön arviolta noin 40 asiakasainaa vuodessa Leppävirran terveysasemalle. Tarkempi kustannus- ja säästöanalyysi oheisaineistona.

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 53	12.05.2026
Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 68	08.06.2026

2) Lapsivaikutusten arviointi, maaseutuvaikutusten arviointi ja julkisen liikenteen selvitys.

Lapsivaikutusten arviointi (LVA)

Oraviskoken lastenneuvolan yhdistäminen Leppävirran terveysasemalla sijaitsevaan neuvolaan vahvistaa ja parantaa neuvolapalvelujen saatavuutta ja parantaa asiakastyön laatua, asiakasturvallisuutta ja lisää työntekijöiden työhyvinvointia. Matka neuvolaan osalla perheistä pitenee ja saattaa aiheuttaa haasteita taloudellisesti (polttoainekulujen nousu) ja kulkuyhteyksien mahdollisuuksien osalta. Mikäli kulkuyhteys ja liikkuminen neuvolaan on hankalaa, saattaa se vaikuttaa palvelun käyttöön jossain määrin heikentävästi, jolloin lapsen oikeus ja etu ei toteudu. Kuitenkin kokonaisarvioinnin pohjalta Oravikosken koulun lastenneuvolapalvelun yhdistäminen osaksi Leppävirran terveysaseman neuvola tukisi parhaiten Oravikosken 0–6-vuotiaiden lasten etua. Tarkempi lapsivaikutusten arviointi oheisaineistona.

Maaseutuvaikutusten arviointi (MVA)

Muutosesitys säilyttää neuvolapalvelut samassa kunnassa ja pääosin vahvistaa palvelun saatavuutta, koska vastaanottoaikoja on enemmän tarjolla useamman terveydenhoitajan toimipisteessä. Vaikutukset maaseutuun ovat kokonaisuutena neutraalit: asumiseen, muuttamiseen tai elinkeinoihin ei aiheutuisi merkittävää muutosta. Osalle perheistä saavutettavuus voi kuitenkin heikentyä pidemmän matka-ajan vuoksi (noin 18 km / 20 min), mikä lisää jonkin verran kustannuksia (alle 1-vuotiaan käynneistä arviolta noin 45,30 € yhteensä). Toisaalta joillekin perheille neuvolamatkat voivat myös lyhentyä. Toimipisteiden yhdistäminen voi parantaa asiakaspalvelun laatua sekä lisätä perheiden välistä verkostoitumista ja lisätä henkilöstön työhyvinvointia, saatavuutta ja pysyvyyttä.

Osa hyvinvointialueen kunnista on pinta-alaltaan laajoja kuntia, ja myös tällä hetkellä kaikissa kunnissa on raja-alueilla asuvia perheitä, joille matka neuvolaan on pitkä. Yhdenvertaisuuden näkökulmasta on huomioitava, että jo tälläkin hetkellä osalla maaseutualueilla asuvista perheistä asiointi tapahtuu neuvoloissa, jolloin edestakainen matka voi olla jopa 120 kilometriä.

Kokonaisarvio: Muutos ei heikennä maaseudun elinvoimaa tai kilpailukykyä, mutta korostaa liikkumisen merkitystä palvelujen saavutettavuudessa. Tarkempi maaseutuvaikutusten arviointi oheisaineistona. Oravikosken asuinalueelta on kohtuullisen toimiva joukkoliikenne Leppävirran keskustaan. Lapsiperheissä auton

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 53	12.05.2026
Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 68	08.06.2026

omistaminen on yleensä vielä yleisempää kuin keskimäärin, koska liikkumistarpeet ovat suuremmat (päiväkoti, koulu, harrastukset), asuminen on usein väljempää tai kauempana palveluista. Valtaosalla lapsiperheistä on auto (usein jopa useampi), vaikka tarkka prosentti vaihtelee alueittain. (Tilastokeskus). Valmistelun tukimateriaalina on käytetty julkisen liikenteen selvitystä, joka on oheisaineistona.

3) Neuvolan ja kouluterveydenhuollon yhdistämismahdollisuudet

Neuvolatyön laadun ja tarvittavan osaamisen turvaamiseksi riittävä asiakasmäärä on keskeinen edellytys. Neuvolan tehtävänä on tunnistaa lapsen mahdolliset kehitysviiveet ja muut poikkeamat mahdollisimman varhain, tarjota kohdennettua tukea viiveettä sekä tarvittaessa ohjata jatkotutkimuksiin ja -palveluihin.

Suosittelun mukaan terveydenhoitajalla tulisi olla 280 lastenneuvola-asiakasta, mikäli työ painottuu pelkästään lastenneuvolaan, eikä sijaisia ole. Jos terveydenhoitaja työskentelee sekä äitiys- että lastenneuvolassa, lapsiasiakkaiden määrän tulisi olla 140–160 laadun ja osaamisen varmistamiseksi. Oravikosken asiakasmäärä jää näihin suosituksiin nähden pieneksi, minkä vuoksi on perusteltua, että terveydenhoitajalla on lastenneuvolan asiakkaita myös toisessa toimipisteessä. Kouluterveydenhuollossa suositeltu mitoitus on 460 oppilasta terveydenhoitajaa kohden, jotta työn laatu ja ammatillinen osaaminen voidaan turvata. Oravikosken koulussa oppilaita on 73.

Terveydenhoitajan työn eri osa-alueet (neuvola, koulu- ja opiskeluterveydenhuolto) edellyttävät kukin omaa erityisosaamistaan ja vastuullista asiantuntijuutta. Terveydenhoitajat ovat ennaltaehkäisevän työn keskeisiä erityisasiantuntijoita. Neuvolatyössä korostuu erityisesti lapsen ikäkausikehityksen syvällinen tuntemus, ja terveydenhoitaja on usein ensimmäinen ammattilainen, joka havaitsee mahdolliset kehitysviiveet hyödyntäen erilaisia arviointi- ja seulontamenetelmiä.

Oravikosken lastenneuvolan ja koulun asiakasmäärien yhdistäminen eivät muodostu sellaisiksi, että se olisi laadun näkökulmasta realistista. Myös henkilöstön työhyvinvoinnin kannalta on tärkeää, ettei yksittäiselle työntekijälle kasaannu liikaa vaativia erityisosaamista edellyttäviä työtehtäviä.

4) Liikkuvien yhdistelmäpalvelujen järjestämisen mahdollisuudet ja kustannukset

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 53	12.05.2026
Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 68	08.06.2026

Liikkuvien yhdistelmäpalveluiden järjestämismahdollisuuksia ja kustannuksia on tarkasteltu alustavasti. Käytettävissä olevan aikataulun puitteissa luotettavan kustannusarvion laatiminen ei kuitenkaan ole mahdollista. Liikkuvien palveluiden kustannusrakenteeseen vaikuttavat merkittävästi useat vielä avoinna olevat tekijät, kuten palvelun toteutustapa, ajoneuvoratkaisut, henkilöstörakenne sekä toiminnan laajuus ja säännöllisyys. Keskeinen kustannuksiin vaikuttava kysymys on myös se, kuka vastaisi liikkuvan yksikön kuljettamisesta ja millaista osaamista tehtävä edellyttäisi. Näihin liittyvät henkilöstö- ja koulutusratkaisut vaikuttavat olennaisesti kokonaiskustannuksiin.

Tällä hetkellä hyvinvointialue ei tarjoa liikkuvia neuvolapalveluja. Karkean arvion mukaan liikkuvan neuvolan perustaminen, sisältäen vastaanottokäyttöön soveltuvan ajoneuvon, tarvittavan välineistön sekä tietotekniset ratkaisut, olisi noin 200 000–300 000 euroa. Tämän lisäksi syntyy jatkuvia käyttökustannuksia, kuten henkilöstö-, polttoaine-, huolto- ja vakuutuskuja.

Liikkuvien palveluiden toteuttaminen edellyttää laajempaa palvelurakenteellista tarkastelua ja linjauksia esimerkiksi työnjaosta, palveluiden sisällöstä sekä toiminnan organisoinnista. Tällaiset linjaukset eivät ole yksinomaan palvelutuotannon tasolla ratkaistavissa, vaan edellyttävät strategisen tason päätöksentekoa. Edellä mainituista syistä liikkuvien palveluiden kustannusten tarkempi arviointi vaatisi erillisen, perusteellisemmän selvityksen, jossa määritellään palvelun toteutusmalli, resurssit ja vastuut.

Pevamltk 12.05.2026 § 53

Valmistelija(t) Lasten ja nuorten terveystalvelujen päällikkö Sanna Niinimäki,
sanna.niinimaki@pshyvinvointialue.fi, p. 044 718 5940,
palveluyksikköjohtaja Hanna-Mari Tanninen,
hanna-mari.tanninen@pshyvinvointialue.fi, p. 044 718 6513,
palvelualuejohtaja Minna Pitkänen,
minna.pitkanen3@pshyvinvointialue.fi, p. 044 740 1956

Päätös

Tiia Eskelinen teki vastaesityksen:

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 53	12.05.2026
Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 68	08.06.2026

Viranhaltijan esitys hylätään ja vastaesitys hyväksytään. Oravikosken lastenneuvola tulee säilyttää edelleen. Neuvola tulee ehdottomasti säilyttää suuren asiakaskunnan vuoksi. Työssäkäyntialue on erittäin laaja huoltajilla ja jos neuvolapalvelut siirretään Leppävirran sote-keskuksen yhteyteen, tulee huoltajille jopa palkaton päivä työstä sekä kustannuksia jo valmiiksi kalliin polttoaineen vuoksi. Infektioriski ei ole aito perustelu sulkemiselle, koska lapset ovat jo saassa rakennuksessa päiväkodissa ja näin ollen alttiina sitä kautta tartunnoille. Lisäksi tehdyn kyselyn perusteella Oravikosken neuvolan asiakkaille ei ole tullut tartuntoja tietoon neuvolakäynneistä, eikä koulun yhteys merkittävästi lisää infektioriskiä. Monissa perheissä lapsia on jo koulussa tai päiväkodissa. Neuvolat kuuluu olla matalan kynnyksen ennaltaehkäiseviä palveluita, joiden saavutettavuus on keskeinen osa palvelun vaikuttavuutta. Välimatkojen pidentyessä neuvolapalveluita täytyy olla mahdollisuus käyttää suunnitellusti ja oikea-aikaisesti. Julkinen liikenne ei kulje päivisin Oravikoskelta Leppävirralle, joten perheessä, jossa on yksi auto, ei palveluun pääse, ellei perheen auto ole käytettävissä. Neuvolapalveluiden lopettaminen tuottaa perheiden työajan menetyksiä ja lisää poissaoloja töistä sekä lisää matkakustannuksia. Neuvolan vahvuus on paikallinen tuntemus ja yhteys lapsen arkiympäristöön. Tämä myös lisää mahdollisuutta yhteistyöhön koulun sekä päiväkodin kanssa. Lakkauttamisesitys lisää alueellista ja sosiaalista eriarvoisuutta.

Juuso Niiranen kannatti esitystä.

Minna Back-Hytönen teki vastaesityksen:

Keskustan lautakuntaryhmä esittää palautusta valmisteluun Oravikosken, Timolan, Vehmersalmen ja Varpaisjärven neuvoloiden osalta. Valmistelussa selvitetään lautakunnalle päätöksenteon tueksi: 1. laajemmat kustannus- ja säästöanalyysit 2. tehdään lapsi- ja maaseutuvaikutusten arviointi, lisäksi selvitetään perheiden mahdollisuudet päästä palveluihin julkisella liikenteellä 3. selvitetään mahdollisuudet yhdistää neuvola ja kouluterveydenhuollon vastaanottopäiviä, yhdistelmätehtäviä terveydenhoitajille 4. Selvitetään liikkuvien yhdistelmäpalveluiden järjestämisen mahdollisuudet ja kustannukset alueilla.

Tuula Savolainen, Antti Valta, Jukka Muukka ja Jari Saario kannattivat esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että koska asiasta on tehty pohjaesityksestä poikkeava vastaesitys ja esitys asian palauttamisesta uudelleen valmisteluun, suoritetaan ensin äänestys Minna Back-Hytösen esityksestä asian palauttamisesta uudelleen valmisteluun.

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 53	12.05.2026
Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 68	08.06.2026

Äänestyksessä JAA on pohjaesitys ja EI Minna Back-Hytösen vastaesitys.

Äänestyksessä annettiin ääniä seuraavasti:

JAA-ääniä: 1

EI-ääniä: 8

JAA-ääniä antoivat: Paula Korhonen

EI-ääniä antoivat: Minna Back-Hytönen, Tuula Savolainen, Jukka Muukka, Antti Valta, Juuso Niiranen, Kari Riihola, Jari Saario ja Tiia Eskelinen

Koska asia palautuu valmisteluun, Tiia Eskelisen vastaehdotuksesta ei äänestetty.

Päätökseksi tuli Minna Back-Hytösen vastaesitys.

Äänestyspöytäkirja on pöytäkirjan liitteenä.

Esittelijä perhe- ja vammaispalveluiden toimialajohtaja

Päätösehdotus

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta päättää, että Leppävirran Oravikosken koulun lastenneuvolapalvelut yhdistetään Leppävirran neuvolan toimipisteeseen 1.8.2026 alkaen.

Ennakkovaikutusten arviointi

Leppävirran Oravikosken koulun lastenneuvolapalvelujen yhdistäminen Leppävirran neuvolaan pidentää osalla perheistä asiointimatkaa, mutta parantaa palvelujen laatua, jatkuvuutta ja turvallisuutta tarkoituksenmukaisemmissa ja keskitetyimmässä tiloissa. Samalla vähennetään kouluyhteisöön sijoittuvan toiminnan infektioriskejä ja vahvistetaan henkilöstön kollegiaalista tukea sekä työhyvinvointia. Neuvoloiden yhdistäminen tehostaa resurssien käyttöä ja yhdenmukaistaa neuvolatoimintaa. Kokonaisuutena muutos tukee palvelujen turvallista, laadukasta ja kustannustehokasta järjestämistä.

Ennakkovaikutusten arviointi on kuvattu tarkemmin oheisaineistona olevassa erillisessä liitteessä.

Toimivallan peruste Hallintosääntö 41 §, lautakunnan yleiset tehtävät kohta 2
Hallintosääntö 41 §, lautakunnan erityistehtävät kohta 1, 2 ja 4

Liitteet ja oheisaineisto

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 53	12.05.2026
Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 68	08.06.2026

Esityslistan oheisaineistona:

- Ennakkovaikutusten arviointi
- Siirtoesitys (Power point-esitys)

Valmistelu

Leppävirran Oravikosken koululla toimivan lastenneuvolan asiakasmäärä on 81 lasta (0–6 vuotiaita). Lastenneuvolapalvelut on tuotettu siten, että terveydenhoitaja on käynyt Leppävirran terveysaseman toimipisteeltä Oravikosken koulun lastenneuvolassa yhtenä päivänä viikossa, lastenneuvolan lääkäripalvelut toteutetaan keskitetysti Leppävirran terveysasemalla (Savonkatu 17) sijaistevassa neuvolassa. Kaikki lasta odottavat perheet asioivat Leppävirran terveysasemalla sijaitsevassa neuvolassa sekä äitiysneuvolan terveydenhoito- että lääkäripalveluiden osalla.

Leppävirran Oravikosken koulun lastenneuvolan lähin toinen neuvolan toimipiste on Leppävirran neuvola (etäisyys on 18 kilometriä).

Oravikosken koululla hyvinvointialueen palveluille on käytössä yksi yhteiskäyttöinen työtila, jota käyttävät lastenneuvola sekä opiskeluhuollon toimijat. Työtilan käytöstä sovitaan erikseen toimijoiden kesken.

Tilaratkaisut eivät mahdollista asiakastyön eriyttämistä infektioriskin minimoimiseksi. Sisäänkäynti on yhteinen kaikille käyttäjille. Rokottamattomien vauvojen osalta tämä lisää riskiä altistua esimerkiksi rokkotaudeille tai akuuteille infektiosairauksille kouluympäristössä asioitaessa. Kesäaikana, koulun ollessa suljettuna, lastenneuvolan toiminta on toteutettu Leppävirran terveysasemalla henkilöstön työturvallisuuden varmistamiseksi.

Yhden työntekijän toimipisteeseen liittyy useita haavoittuvuuksia:

- asiakasturvallisuuteen ja työhyvinvointiin liittyvät riskit,
- palvelun keskeytyminen äkillisten poissaolojen vuoksi ja
- työntekijän kuormittuminen ja kollegiaalisen tuen puute.

Suurempaan toimipisteeseen siirtyminen mahdollistaa asiakasaikojen riittävyyden ja kohdennetun tuen oikea-aikaisuuden myös henkilöstöpoissaolojen aikana.

Toiminnan keskittämisellä saavutetaan kustannussäästöjä erityisesti:

- lääkinnällisten laitteiden hankinnoissa,

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 53	12.05.2026
Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 68	08.06.2026

- rokotteiden varastoinnissa ja logistiikassa,
- hoitotarviketilausten keskittämisessä ja päällekkäisten toimintojen vähentämisessä ja
- henkilöstön virantoimitusmatkojen ja tilavuokrien vähenemisellä.

Neuvolatoimintaa ohjaava asetus (93/2026) ei määrittele neuvolapalveluiden sijaintia kunnassa. Leppävirran Oravikosken koulun lastenneuvolan keskittäminen Leppävirran neuvolaan turvaa palvelut asiakkaalle edelleen saman kunnan sisällä toteutuvaksi.

Leppävirran Oravikosken koulun lastenneuvolan palvelujen yhdistäminen Leppävirran terveysasemalla sijaitsevaan neuvolaan esitetään toteutettavaksi 1.8.2026 alkaen. Yhdistämisesitys pohjautuu perhe- ja vammaispalvelujen R3 uudistuksen toimeenpanosuunnitelmaan ja palveluverkon uudistamiseen.

Tavoitteena on turvata Leppävirran alueen alle kouluikäisten lasten perheille tasavertaiset, laadukkaat ja jatkuvat lastenneuvolapalvelut, vahvistaa henkilöstön työhyvinvointia sekä parantaa toiminnan asiakas- ja työturvallisuutta.

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 54	12.05.2026
Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 69	08.06.2026

Leppävirran Timolan koulun lastenneuvolapalvelujen yhdistäminen Leppävirran neuvolaan

Pevamltk 08.06.2026 § 69
2274/00.01.00/2026

Valmistelija(t)	Lasten ja nuorten terveystalvelujen päällikkö Sanna Niinimäki sanna.niinimaki@pshyvinvointialue.fi, p. 044 718 5940, palveluysikköjohtaja Hanna-Mari Tanninen hanna-mari.tanninen@pshyvinvointialue.fi, p. 044 718 6513, palvelualuejohtaja Minna Pitkänen, minna.pitkanen3@pshyvinvointialue.fi, p. 044 740 1956
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä	perhe- ja vammaispalveluiden toimialajohtaja
Päätösehdotus	Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta päättää, että Leppävirran Timolan koulun lastenneuvolapalvelut yhdistetään Leppävirran terveysaseman neuvolan toimipisteeseen 1.8.2026 alkaen.
Ennakkovaikutusten arviointi	<p>Leppävirran Timolan koulun lastenneuvolapalvelujen yhdistämien Leppävirran terveysaseman neuvolaan pidentää osalla perheistä asiointimatkaa, mutta palvelujen vähäisen käytön ja nykyisen toteutustavan vuoksi vaikutus perheen arkeen on rajallinen. Keskittäminen parantaa palvelujen saatavuutta, jatkuvuutta ja laatua sekä vahvistaa asiakas- ja työturvallisuutta. Samalla henkilöstön työskentelyolosuhteet ja kollegiaalinen tuki paranevat. Kokonaisuutena muutos tehostaa resurssien käyttöä ja tukee palvelujen yhdenmukaista ja kustannustehokasta järjestämistä.</p> <p>Ennakkovaikutusten arviointi on kuvattu 12.5.2026 lautakunnan kokouksessa, jota on vielä syvennetty lapsivaikutusten sekä maaseutuvaikutusten arvioinneilla.</p>
Toimivallan peruste	Hallintosääntö 41 §, lautakunnan yleiset tehtävät kohta 2 Hallintosääntö 41 §, lautakunnan erityistehtävät kohta 1, 2 ja 4
Liitteet ja oheisaineisto	

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 54	12.05.2026
Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 69	08.06.2026

Esityslistan oheisaineistona:

- Vaikutusten ennakoarviointi Timolan koulun lastenneuvola
- Leppävirran Timolan koulun lastenneuvolapalvelut
- Lapsivaikutusten arviointi (LVA)
- Maaseutuvaikutusten arviointi (MVA)
- Kustannus- ja säästöanalyysi
- Julkisen liikenteen selvitys

Valmistelu

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunnassa 12.5.2026 § 54 oli esityksenä Leppävirran Timolan koulun lastenneuvolapalvelujen yhdistäminen Leppävirran terveysaseman neuvolaan. Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta päätti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi. Valmistelun aikana pyydettiin selvittämään laajemmat kustannus- ja säästöanalyysit, tekemään lapsi- ja maaseutuvaikutusten arviointi, selvittämään perheiden mahdollisuudet päästä palveluihin julkisella liikenteellä, selvittämään mahdollisuudet yhdistää neuvola ja kouluterveydenhuollon vastaanottopäiviä, yhdistelmätehtäviä terveydenhoitajille sekä selvittämään liikkuvien yhdistelmäpalveluiden järjestämisen mahdollisuudet ja kustannukset alueilla.

Pohjois-Savon hyvinvointialueen aluevastuusto on kokouksessaan 16.12.2024 § 80 hyväksynyt palvelujärjestelmän uudistamisohjelman perhe- ja vammaispalveluissa, R3. Uudistamisohjelman toimeenpanosta vastaa perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta ja uudistamisohjelman toimeenpano etenee vaiheittain. Uudistamisohjelman mukaisesti Leppävirran Timolan koulun neuvolapalveluiden yhdistäminen Leppävirran keskustan neuvolatoimintaan esitetään toimeenpantavaksi, valmistelussa on selvitetty pyydettyjä tarkennuksia.

1) Laajemmat kustannus- ja säästöanalyysit.

Alle 1-vuotiaiden lasten määrän vähentyessä terveydenhoitajan tosiasiallinen tarve käydä Timolan toimipisteessä on vähäinen. Timolassa on tämän hetkisen tiedon mukaan alle 5 kuluvana vuonna syntynyttä lasta (kun lapsi on alle 1-vuotias). 1-6-vuotiaita lapsia neuvolapalvelussa on 21 (syntyneet 2020-2025). Timolan neuvolatoimipisteen ylläpitämisestä aiheutuu arviolta vuosittain noin 5977 euron kustannukset. Tämän lisäksi kertahankintakulut 4757 euroa vuodessa. Toimipisteen yhdistämisellä saavutetaan noin 10 713 euron säästö (ks. oheismateriaali kustannus- ja säästöanalyysi)

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 54	12.05.2026
Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 69	08.06.2026

Koko Timolan lastenneuvolan toimipisteen asiakkaiden määräaikaistarkastuksien aikatarve on alle 30 tuntia kalenterivuodessa. Käytännössä tämä tarkoittaa, että neuvolapalvelua tuotetaan keskimäärin alle yhden tunnin verran viikossa koko toimipisteen asiakaskunnalle. Neuvolan määräaikaistarkastusten vuosittainen työmäärä vastaa alle neljää työpäivää vuodessa. Lastenneuvolan lääkärikäynnit toteutuvat jo Leppävirran terveysaseman neuvolassa (30 min/käynti). Huomioiden vuonna 2026 Timolan koulun lastenneuvolan asiakkaista kouluun siirtyy alle 5 lasta. Tämä suhdeluku on laskeva, asiakkuuksia poistuu neuvolapalveluista enemmän kuin asiakkuuksia syntyy.

Timolan lastenneuvolan vähäiseen palvelun tarpeeseen nähden ei ole kustannustehokasta ylläpitää kolmea erillistä toimipistettä (Oravikoski, Timola ja Leppävirran terveysaseman neuvola) ja kattaa siihen liittyviä henkilöstö-, tila-, laite- ja muita ylläpitokuluja. On huomioitavaa, että lautakunnan päättäessä säilyttää Timolan lastenneuvolan toimipisteen, tarkoittaa tämä että jatkossa neuvola-aikoja ei voida tarjota enää asiakkaiden toiveiden mukaan, vaan lasten määrä määrittää Timolassa käyntipäivät. Tämän hetkisen lasten määrän mukaan terveydenhoitajan vastaanotto järjestyisi Timolassa jatkossa 5 vastaanottopäivää vuodessa, kuitenkin niin, että seularajat (+-3kk) toteutuvat. Myös mahdolliset vastaanottoaikojen siirrot ja kohdennettua tukea vaativat käynnit ohjautuisivat jatkossa pääasialliseen toimipisteeseen Leppävirran terveysaseman neuvolaan.

Hyvinvointialueen säästöpainet huomioiden henkilöstöresursseja kohdennetaan lapsimäärän mukaisesti. Mikäli terveydenhoitaja ottaa Timolan lastenneuvolan asiakkaat vastaan Leppävirran terveysaseman neuvolassa, voidaan kustannusanalyyssissä mainitut Timolan koulun lastenneuvolasta kertyvät kustannukset ja hukka välttää. Samalla voidaan ennen kaikkea tarjota vastaanottoaikoja laajemmin ja joustavammin perheiden tarpeisiin vastaten. Tarkempi kustannus- ja säästöanalyysi oheisaineistona.

2) Lapsivaikutusten arviointi, maaseutuvaikutusten arviointi ja julkisen liikenteen selvitys.

Lapsivaikutusten arviointi (LVA)

Timolan lastenneuvolan yhdistäminen Leppävirran terveysasemalla sijaitsevaan neuvolaan vahvistaa ja parantaa neuvolapalvelujen saatavuutta ja parantaa asiakastyön laatua, asiakasturvallisuutta ja lisää työntekijöiden työhyvinvointia. Matka neuvolaan osalla perheistä

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 54	12.05.2026
Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 69	08.06.2026

pitenee ja saattaa aiheuttaa haasteita taloudellisiin (polttoainekulujen nousu) ja kulkuyhteyksien mahdollisuuksien osalta. Mikäli kulkuyhteys ja liikkuminen neuvolaan on hankalaa, saattaa se vaikuttaa palvelun käyttöön jossain määrin heikentävästi, jolloin lapsen oikeus ja etu ei toteudu. Kuitenkin kokonaisarvioinnin pohjalta Timolan koulun lastenneuvolapalvelun yhdistäminen osaksi Leppävirran terveysaseman neuvola tukisi parhaiten Timolan 0–6-vuotiaiden lasten etua. Tarkempi lapsivaikutusten arviointi oheisaineistona.

Maaseutuvaikutusten arviointi (MVA)

Toimipisteiden yhdistäminen säilyttää neuvolapalvelut samassa kunnassa ja pääosin vahvistaa palvelun saatavuutta, koska vastaanottoaikoja on enemmän tarjolla useamman terveydenhoitajan toimipisteessä. Vaikutukset maaseutuun ovat kokonaisuutena neutraalit: asumiseen, muuttamiseen tai elinkeinoihin ei aiheutuisi merkittävää muutosta. Osalle perheistä saavutettavuus voi kuitenkin heikentyä pidemmän matka-ajan vuoksi (noin 17 km / 20 min), mikä lisää jonkin verran kustannuksia (alle 1-vuotiaan käynneistä arviolta noin 43 € yhteensä). Toisaalta joillekin perheille neuvolamatkat voivat myös lyhentyä. Toimipisteiden yhdistäminen voi parantaa asiakaspalvelun laatua sekä lisätä perheiden välistä verkostoitumista sekä lisätä henkilöstön työhyvinvointia, saatavuutta ja pysyvyyttä.

Osa hyvinvointialueen kunnista on pinta-alaltaan laajoja kuntia, ja myös tällä hetkellä kaikissa kunnissa on raja-alueilla asuvia perheitä, joille matka neuvolaan on pitkä. Yhdenvertaisuuden näkökulmasta on huomioitava, että jo tälläkin hetkellä osalla maaseutualueilla asuvista perheistä asiointi tapahtuu neuvoloissa, jolloin edestakainen matka voi olla jopa 120 kilometriä.

Kokonaisarvio: Muutos ei heikennä maaseudun elinvoimaa tai kilpailukykyä, mutta korostaa liikkumisen merkitystä palvelujen saavutettavuudessa. Tarkempi maaseutuvaikutusten arviointi oheisaineistona.

Julkisen liikenteen selvitys oheisaineistona. Yhteenvedon voidaan todeta, että Timolan asuinalueelta ei ole päiväaikaan toimivaa joukkoliikenneyhteyttä Leppävirran terveysaseman neuvolaan. Timolan asuinalueelta ei ole päiväsaikaan toimivaa joukkoliikenneyhteyttä Leppävirran keskustaan. Lapsiperheissä auton omistaminen on yleensä vielä yleisempää kuin keskimäärin, koska liikkumistarpeet ovat suuremmat (päiväkoti, koulu, harrastukset), asuminen on usein väljempää tai kauempana palveluista. Valtaosalla lapsiperheistä on auto (usein jopa useampi),

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 54	12.05.2026
Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 69	08.06.2026

vaikka tarkka prosentti vaihtelee alueittain. (Tilastokeskus). Valmistelun tukimateriaalina on käytetty julkisen liikenteen selvitystä, joka on oheisaineistona.

3) Neuvolan ja kouluterveydenhuollon yhdistämismahdollisuudet

Neurolatyon laadun ja tarvittavan osaamisen turvaamiseksi riittävä asiakasmäärä on keskeinen edellytys. Neuvolan tehtävänä on tunnistaa lapsen mahdolliset kehitysviiveet ja muut poikkeamat mahdollisimman varhain, tarjota kohdennettua tukea viiveettä sekä tarvittaessa ohjata jatkotutkimuksiin ja -palveluihin.

Suositusten mukaan terveydenhoitajalla tulisi olla 280 lastenneuvola-asiakasta, mikäli työ painottuu pelkästään lastenneuvolaan, eikä sijaisia ole. Jos terveydenhoitaja työskentelee sekä äitiys- että lastenneuvolassa, lapsiasiakkaiden määrän tulisi olla 140–160 laadun ja osaamisen varmistamiseksi. Timolan asiakasmäärä jää näihin suosituksiin nähden pieneksi, minkä vuoksi on perusteltua, että terveydenhoitajalla on lastenneuvolan asiakkaita myös toisessa toimipisteessä. Kouluterveydenhuollossa suositeltu mitoitus on 460 oppilasta terveydenhoitajaa kohden, jotta työn laatu ja ammatillinen osaaminen voidaan turvata. Timolan koulussa oppilaita on 41.

Terveydenhoitajan työn eri osa-alueet (neuvola, koulu- ja opiskeluterveydenhuolto) edellyttävät kukin omaa erityisosaamistaan ja vastuullista asiantuntijuutta. Terveydenhoitajat ovat ennaltaehkäisevän työn keskeisiä erityisasiantuntijoita. Neurolatyössä korostuu erityisesti lapsen ikäkausikehityksen syvällinen tuntemus, ja terveydenhoitaja on usein ensimmäinen ammattilainen, joka havaitsee mahdolliset kehitysviiveet ja poikkeamat. Terveydenhoitaja hyödyntää työssään erilaisia arviointi- ja seulontamenetelmiä.

Timolan lastenneuvolan ja koulun asiakasmäärien yhdistäminen eivät muodostu sellaisiksi, että se olisi laadun näkökulmasta realistista. Myös henkilöstön työhyvinvoinnin kannalta on tärkeää, ettei yksittäiselle työntekijälle kasaannu liikaa vaativia erityisosaamista edellyttäviä työehtäviä.

4) Liikkuvien yhdistelmäpalvelujen järjestämisen mahdollisuudet ja kustannukset

Liikkuvien yhdistelmäpalveluiden järjestämismahdollisuuksia ja kustannuksia on tarkasteltu alustavasti. Käytettävissä olevan aikataulun puitteissa luotettavan kustannusarvion laatiminen ei ole

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 54	12.05.2026
Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 69	08.06.2026

mahdollista. Liikkuvien palveluiden kustannusrakenteeseen vaikuttavat merkittävästi useat vielä avoinna olevat tekijät, kuten palvelun toteutustapa, ajoneuvoratkaisut, henkilöstörakenne sekä toiminnan laajuus ja säännöllisyys. Keskeinen kustannuksiin vaikuttava kysymys on myös se, kuka vastaisi liikkuvan yksikön kuljettamisesta ja millaista osaamista tehtävä edellyttäisi. Näihin liittyvät henkilöstö- ja koulutusratkaisut vaikuttavat olennaisesti kokonaiskustannuksiin.

Tällä hetkellä hyvinvointialue ei tarjoa liikkuvia neuvolapalveluja. Karkean arvion mukaan liikkuvan neuvolan perustaminen, sisältäen vastaanottokäyttöön soveltuvan ajoneuvon, tarvittavan välineistön sekä tietotekniset ratkaisut, olisi noin 200 000–300 000 euroa. Tämän lisäksi syntyy jatkuvia käyttökustannuksia, kuten henkilöstö-, polttoaine-, huolto- ja vakuutuskuja.

Liikkuvien palveluiden toteuttaminen edellyttää laajempaa palvelurakenteellista tarkastelua ja linjauksia esimerkiksi työnjaosta, palveluiden sisällöstä sekä toiminnan organisoinnista. Tällaiset linjaukset eivät ole yksinomaan palvelutuotannon tasolla ratkaistavissa, vaan edellyttävät strategisen tason päätöksentekoa. Edellä mainituista syistä liikkuvien palveluiden kustannusten tarkempi arviointi vaatisi erillisen, perusteellisemmän selvityksen, jossa määritellään palvelun toteutusmalli, resurssit ja vastuut.

Pevamltk 12.05.2026 § 54

Valmistelija(t) Lasten ja nuorten terveystieteiden päällikkö Sanna Niinimäki, sanna.niinimaki@pshyvinvointialue.fi, 0447185940, palveluyksikköjohtaja Hanna-Mari Tanninen, hanna-mari.tanninen@pshyvinvointialue.fi, 0447186513, palvelualuejohtaja Minna Pitkänen, minna.pitkainen3@pshyvinvointialue.fi, 0447401956

Päätös

Minna Back-Hytönen teki vastaesityksen:

Keskustan lautakuntaryhmä esittää palautusta valmisteluun Oravikosken, Timolan, Vehmersalmen ja Varpaisjärven neuvoloiden osalta. Valmistelussa selvitetään lautakunnalle päätöksenteon tueksi: 1. laajemmat kustannus- ja säästöanalyysit 2. tehdään lapsi- ja maaseutuvaikutusten arviointi, lisäksi selvitetään perheiden

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 54	12.05.2026
Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 69	08.06.2026

mahdollisuudet päästä palveluihin julkisella liikenteellä 3. selvitetään mahdollisuudet yhdistää neuvola ja kouluterveydenhuollon vastaanottopäiviä, yhdistelmätehtäviä terveydenhoitajille 4. Selvitetään liikkuvien yhdistelmäpalveluiden järjestämisen mahdollisuudet ja kustannukset alueilla.

Tuula Savolainen, Antti Valta, Jukka Muukka, Juuso Niiranen ja Jari Saario kannattivat esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että koska asiassa on tehty esittelijän esityksestä poikkeava vastaesitys, suoritetaan asiassa äänestys.

Äänestyksessä JAA on pohjaesitys ja EI Minna Back-Hytösen vastaesitys.

Äänestyksessä annettiin ääniä seuraavasti:

JAA-ääniä: 2

EI-ääniä: 7

JAA-ääniä antoivat: Tiia Eskelinen ja Paula Korhonen

EI-ääniä antoivat: Minna Back-Hytönen, Tuula Savolainen, Jukka Muukka, Antti Valta, Juuso Niiranen, Kari Riihola ja Jari Saario

Päätökseksi tuli Minna Back-Hytösen vastaesitys.

Äänestyspöytäkirja on pöytäkirjan liitteenä.

Esittelijä perhe- ja vammaispalveluiden toimialajohtaja

Päätösehdotus

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta päättää, että Leppävirran Timolan koulun lastenneuvolapalvelut yhdistetään Leppävirran neuvolan toimipisteeseen 1.8.2026 alkaen.

Ennakkovaikutusten arviointi

Leppävirran Timolan koulun lastenneuvolapalvelujen siirtäminen Leppävirran neuvolaan pidentää osalla perheistä asiointimatkaa, mutta palvelujen vähäisen käytön ja nykyisen toteutustavan vuoksi vaikutus arkeen on rajallinen. Keskittäminen parantaa palvelujen saatavuutta, jatkuvuutta ja laatua sekä vahvistaa asiakas- ja työturvallisuutta. Samalla henkilöstön työskentelyolosuhteet ja kollegiaalinen tuki paranevat. Kokonaisuutena muutos tehostaa resurssien käyttöä ja tukee palvelujen yhdenmukaista ja kustannustehokasta järjestämistä.

Ennakkovaikutusten arviointi on kuvattu tarkemmin oheisaineistona olevassa erillisessä liitteessä.

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 54	12.05.2026
Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 69	08.06.2026

Toimivallan peruste Hallintosääntö 41 §, lautakunnan yleiset tehtävät kohta 2
Hallintosääntö 41 §, lautakunnan erityistehtävät kohta 1, 2 ja 4

Liitteet ja oheisaineisto

Esityslistan oheisaineistona:

- Ennakkovaikutusten arviointi
- Siirtoesitys (Power point-esitys)

Valmistelu

Leppävirran Timolan koululla toimivan lastenneuvolan asiakasmäärä on 22 lasta (0–6 vuotiaita). Lasteneuvolapalvelut on tuotettu siten, että terveydenhoitaja on käynyt Timolan koulun lastenneuvolassa Leppävirran terveysaseman toimipisteeltä yhtenä päivänä kuukaudessa tai tarpeen mukaan, lastenneuvolan lääkäripalvelut toteutetaan keskitetysti Leppävirran terveysasemalla (Savonkatu 17) sijaistevassa neuvolassa. Kaikki lasta odottavat perheet asioivat Leppävirran terveysasemalla sijaitsevassa neuvolassa sekä äitiysneuvolan terveydenhoita- että lääkäripalveluiden osalla.

Leppävirran Timolan koulun lastenneuvolan lähin neuvolan toimipiste on Varkauden Hyvinvointikeskus Aalto (etäisyys 7 kilometriä) ja saman kunnan sisällä lähin neuvolan toimipiste on Leppävirran neuvola (etäisyys 16 kilometriä).

Timolan koululla hyvinvointialueen palveluille on käytössä yksi yhteiskäyttöinen työtila, jota käyttävät lastenneuvola sekä opiskeluhoollon toimijat. Työtilan käytöstä sovitaan erikseen toimijoiden kesken. Kesäaikana, koulun ollessa suljettuna, lastenneuvolan toiminta on toteutettu Leppävirran terveysasemalla henkilöstön työturvallisuuden varmistamiseksi.

Yhden työntekijän toimipisteeseen liittyy useita haavoittuvuuksia:

- asiakasturvallisuuteen ja työhyvinvointiin liittyvät riskit,
- palvelun keskeytyminen äkillisten poissaolojen vuoksi ja
- työntekijän kuormittuminen ja kollegiaalisen tuen puute.

Suurempaan toimipisteeseen siirtyminen mahdollistaa asiakasaikojen riittävyyden ja kohdennetun tuen oikea-aikaisuuden myös henkilöstöpoissaolojen aikana.

Toiminnan keskittämisellä saavutetaan kustannussäästöjä erityisesti:

- lääkinnällisten laitteiden hankinnoissa,
- rokotteiden varastoinnissa ja logistiikassa,
- hoitotarviketilausten keskittämisessä ja päällekkäisten toimintojen vähentämisessä ja

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 54	12.05.2026
Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 69	08.06.2026

- henkilöstön virantoimitusmatkojen ja tilavuokrien vähenemisellä.

Neuvolatoimintaa ohjaava asetus (93/2026) ei määrittele neuvolapalveluiden sijaintia kunnassa. Leppävirran Timolan koulun lastenneuvolan keskittämistä Leppävirran neuvolaan turvaa palvelut asiakkaalle edelleen saman kunnan sisällä toteutuvaksi.

Leppävirran Timolan koulun lastenneuvolan palvelujen siirtämistä Leppävirran terveysasemalla sijaitsevaan neuvolaan esitetään toteutettavaksi 1.8.2026 alkaen. Siirtoesitys pohjautuu perhe- ja vammaispalvelujen R3 uudistuksen toimeenpanosuunnitelmaan ja palveluverkon uudistamiseen.

Tavoitteena on turvata Leppävirran alueen alle kouluikäisten lasten perheille tasavertaiset, laadukkaat ja jatkuvat lastenneuvolapalvelut, vahvistaa henkilöstön työhyvinvointia sekä parantaa toiminnan asiakas- ja työturvallisuutta.

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 55	12.05.2026
Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 70	08.06.2026

Kuopion Vehmersalmen äitiys- ja lastenneuvolapalvelujen yhdistäminen Kuopion alueen muihin neuvoloihin

Pevamltk 08.06.2026 § 70
2275/00.01.00/2026

Valmistelija(t) Lasten ja nuorten terveystalvelujen päällikkö Sanna Niinimäki, sanna.niinimaki@pshyvinvointialue.fi, p. 044 718 5940, palveluyksikköjohtaja Hanna-Mari Tanninen, hanna-mari.tanninen@pshyvinvointialue.fi, p. 044 718 6513, palvelualuejohtaja Minna Pitkänen, minna.pitkanen3@pshyvinvointialue.fi, p. 044 740 1956 toimialajohtaja Kati Kantanen, kati.kantanen@pshyvinvointialue.fi, p. 044 740 1951

Päätös

Tiia Eskelinen teki vastaesityksen:

Viranhaltijan esitys hylätään ja vastaesitys hyväksytään. Vehmersalmen neuvolapalvelut tulee säilyttää edelleen. Neuvola tulee ehdottomasti säilyttää suuren asiakaskunnan vuoksi. Työssäkäyntialue on erittäin laaja huoltajilla ja jos neuvolapalvelut siirretään Kuopion kaupunkialueelle saakka, tulee huoltajille väistämättä tulonmentyksiä töistä sekä kustannuksia jo valmiiksi kalliin polttoaineen vuoksi, koska matkaa voi kertyä jopa 150-200km ylimääräistä. Alueen kyläraatilaiset ovat lausuneet paikallistietämyksellään, että neuvolapalvelut kuuluvat lähipalveluihin ja tasa-arvoisesti ne täytyy pitää myös maaseutualueilla. Neuvolat kuuluu olla matalan kynnyksen ennaltaehkäiseviä palveluita, joiden saavutettavuus on keskeinen osa palvelun vaikuttavuutta. Välimatkojen pidentyessä neuvolapalveluita täytyy olla mahdollisuus käyttää suunnitellusti ja oikea-aikaisesti. Julkista liikennettä ei kulje juurikaan päivisin Vehmersalmelta, joten perheessä, jossa on yksi auto, ei palveluun pääse, ellei perheen auto ole käytettävissä. Neuvolapalveluiden lopettaminen tuottaa perheiden työajan menetyksiä ja lisää poissaoloja töistä sekä lisää matkakustannuksia ja pienituloisille perheille voi olla jopa taloudellinen taakka. Neuvolan vahvuus on paikallinen tuntemus ja yhteys lapsen arkiympäristöön sekä työntekijän tutuus perheiden kanssa. Lakkauttamisesitys lisää vahvasti alueellista ja sosiaalista eriarvoisuutta. Lisäksi Vehmersalmen äitiys- ja lastenneuvola kuuluu R3-uudistuksessa

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 55	12.05.2026
Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 70	08.06.2026

vielä palveluvalikoimaan, joten ei ole myöskään sen vuoksi perusteltua lakkauttaa palvelua.

Juuso Niiranen ja Jari Saario kannattivat Tiia Eskelisen tekemää esitystä.

Tuula Savolainen teki vastaesityksen:

Esitän Vehmersalmen neuvolatoiminnan jatkamista seuraavasti: neuvolan toiminta jatkuu Vehmersalmella. Neuvolan vastaanottopäiviä sopeutetaan 50% nykyisestä tilanteesta. Perheille tarjotaan tarvittaessa akuutin tarpeen vuoksi aikaa ensisijaisesti omalle terveydenhoitajalle hänen muuhun työskentelypisteeseen tai hänen sijaiselleen. Perusteluna esitykselle ovat mm. Vehmersalmella asuvien asiakkaiden haasteellinen maantieteellinen sijainti muihin neuvolapisteisiin nähden. Perheille syntyy lisää kustannuksia pidentyvistä ja edestakaisista matkoista sekä työajan menetyksistä. Yhden auton tai autottoman perheen on käytännössä mahdotonta hakeutua neuvolapalveluihin julkisia kulkuyhteyksiä käyttäen. Pitkät automatkat eivät ole lapsen edun ja hyvinvoinnin mukaisia.

Minna Back-Hytönen, Jere Ronkainen ja Jukka Muukka kannattivat Tuula Savolaisen tekemää esitystä.

Puheenjohtaja teki esityksen, koska asiasta on tehty kaksi pohjaesityksestä poikkeavaa esitystä, joten suoritamme äänestyksen, jossa kaksi pohjaesityksestä poikkeavaa esitystä asetetaan vastakkain.

Äänestyksessä JAA on Tuula Savolaisen vastaesitys ja EI Tiia Eskelisen vastaesitys.

Äänestyksessä annettiin ääniä seuraavasti:

JAA-ääniä: 7

EI-ääniä: 4

JAA-ääniä antoivat: Jukka Muukka, Tuula Savolainen, Antti Valta, Minna Back-Hytönen, Tanja Airaksinen, Jere Ronkainen ja Paula Korhonen

EI-ääniä antoivat: Juuso Niiranen, Milja Nousiainen, Jari Saario ja Tiia Eskelinen

Vastaesityksistä äänestyksessä voitti Tuula Savolaisen esitys.

Äänestyspöytäkirja on pöytäkirjan liitteenä.

Puheenjohtaja totesi, että suoritetaan uusi äänestys, jossa äänestetään pohjaesityksen ja Tuula Savolaisen tekemän vastaesityksen välillä seuraavasti: JAA on pohjaesitys ja EI Tuula Savolaisen vastaesitys.

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 55	12.05.2026
Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 70	08.06.2026

Äänestyksessä annettiin ääniä seuraavasti:

JAA-ääniä: 0

EI-ääniä: 11

JAA-ääniä antoivat: -

EI-ääniä antoivat: Jukka Muukka, Tuula Savolainen, Paula Korhonen, Minna Back-Hytönen, Tiia Eskelinen, Milja Nousiainen, Antti Valta, Juuso Niiranen, Tanja Airaksinen, Jari Saario ja Jere Ronkainen

Päätökseksi tuli Tuula Savolaisen esitys.

Äänestuspöytäkirja on pöytäkirjan liitteenä.

Esittelijä perhe- ja vammaispalveluiden toimialajohtaja

Päätösehdotus

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta esittää Vehmersalmen äitiys- ja lastenneuvolapalvelujen yhdistämistä Kuopion alueen muihin neuvoloihin syyskaudella 2026 aluehallitukselle ja edelleen hyvinvointialueen aluevaltuustolle päätettäväksi.

Ennakkovaikutusten arviointi

Kuopion Vehmersalmen äitiys- ja lastenneuvolapalvelujen yhdistäminen Kuopion alueen muihin neuvoloihin pidentää osalla perheistä asiointimatkaa, mutta palvelujen vähäisen käytön ja nykyisen toteutustavan vuoksi vaikutus perheiden arkeen on rajallinen. Keskittäminen parantaa palvelun saatavuutta, jatkuvuutta ja laatua sekä vahvistaa asiakas- ja työturvallisuutta. Samalla henkilöstön työskentelyolosuhteet ja kollegiaalinen tuki paranevat. Kokonaisuutena muutos tehostaa resurssien käyttöä ja tukee palvelujen yhdenmukaista ja kustannustehokasta järjestämistä.

Ennakkovaikutusten arviointi on kuvattu 12.5.2026 lautakunnan kokouksessa, jota on vielä syvennetty lapsivaikutusten sekä maaseutuvaikutusten arvioinneilla.

Toimivallan peruste Hallintosääntö 41 §, lautakunnan yleiset tehtävät kohta 2
Hallintosääntö 41 §, lautakunnan erityistehtävät kohta 1, 2 ja 4

Liitteet ja oheisaineisto

Esityslistan oheisaineistona:

- Vaikutusten ennakoarviointi Kuopion Vehmersalmen äitiys- ja lastenneuvolapalvelut

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 55	12.05.2026
Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 70	08.06.2026

- Kuopion Vehmersalmen neuvolapalvelut
- Lapsivaikutusten arviointi (LVA)
- Maaseutuvaikutusten arvioinnit (MVA)
- Kustannus- ja säästöanalyysi
- Julkisen liikenteen selvitys
- Vehmersalmen pitäjäraadin kommentit ja kannanotot 10.5.2026

Valmistelu

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunnassa 12.5.2026 § 55 oli esityksenä Kuopion Vehmersalmen äitiys- ja lastenneuvolapalvelujen yhdistäminen Kuopion alueen muihin neuvoloihin. Perhe- ja vammaispalvelujen lautakunta päätti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi. Valmistelun aikana pyydettiin selvittämään laajemmat kustannus- ja säästöanalyysit, tekemään lapsi- ja maaseutuvaikutusten arviointi, selvittämään perheiden mahdollisuudet päästä palveluihin julkisella liikenteellä, selvittämään mahdollisuudet yhdistää neuvola ja kouluterveydenhuollon vastaanottopäiviä, yhdistelmätehtäviä terveydenhoitajille sekä selvittämään liikkuvien yhdistelmäpalveluiden järjestämisen mahdollisuudet ja kustannukset alueille.

Kuopion Vehmersalmen äitiys- ja lastenneuvolan yhdistyminen ja siihen liittyvät muutokset R3 palvelurakennemuutoksen osalta käsitellään ja päätetään aluevaltuustossa. Palveluverkkoa on lausuttu arvioitavan vuosittain, jonka myötä on tunnistettavissa, että Vehmersalmen neuvolapalveluiden asiakasmäärät ovat laskusuuntaiset. Tämän vuoksi on perustelua esittää kustannustehokkaampaa ratkaisua yhdistämällä palvelu osaksi Kuopion kaupunkialueen neuvoloita.

1) Laajemmat kustannus- säästöanalyysit

Vehmersalmen äitiys- ja lastenneuvolaan on tämän hetkisen tiedon mukaan syntymässä alle 10 lasta. 1-6-vuotiaita lapsia neuvolapalveluissa on 50 (syntyneet vuosina 2020-2025). Vehmersalmen neuvolatoimipisteen ylläpitämisestä aiheutuu arviolta noin 20 405 euron vuosikustannukset. Tämän lisäksi kertahankintakulut 8484 euroa. Toimipisteen yhdistämisellä saavutetaan arviolta 28 877 euron säästö (ks. oheismateriaali kustannus- ja säästöanalyysi). Yhdistymisen myötä osa lääkintäteknisistä laitteista siirretään toisiin toimintayksiköihin, jolloin hankintakuluja ei niistä synny.

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 55	12.05.2026
Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 70	08.06.2026

Vehmersalmen lastenneuvolan toimipisteen asiakkaiden määräaikaistarkastuksien aikatarve on 89 tuntia ja 15 minuuttia. Vehmersalmen äitiysneuvolassa on tämän hetkisen tiedon mukaan alle 5 laskettua aikaa, ja heille ajat määräytyvät raskausviikkojen mukaan. Äitiysneuvolassa käyntejä on ensimmäistä lastaan odottavalle yhdeksän ja lapsen syntymän jälkeen 1-2. Uudelleen synnyttäjälle käyntejä voi olla 1-2 vähemmän. Äitiysneuvolalääkäri sekä säännöllisen synnytyksen jälkitarkastukset toteutuvat jo Kuopion kaupunkialueen neuvoloissa: Keskustan neuvola (Tulliportinkatu 15) tai Pyörön neuvola (Pyörönkaari 26).

Vehmersalmen äitiys- ja lastenneuvolan vähäiseen palvelun tarpeeseen nähden ei ole kustannustehokasta ylläpitää toimipistettä ja kattaa siihen liittyviä henkilöstö-, tila-, laite- ja muita ylläpitokuluja. On huomioitavaa, että lautakunnan päättäessä säilyttää Vehmersalmen äitiys- ja lastenneuvolan toimipisteen, tarkoittaa tämä jatkossa sitä, ettei neuvola-aikoja voida enää tarjota yhtä laajasti kuin aikaisemmin, vaan lasten määrä määrittää Vehmersalmessa terveydenhoitajan työskentelyn käyntipäivät. Tämän hetkisen lasten sekä lasta odottavien määrän mukaan terveydenhoitajan vastaanotto järjestyisi Vehmersalmella jatkossa arvioilta 1-2 kertaa kuukaudessa, kuitenkin niin, että seularajat (+/-3kk) toteutuvat. Myös mahdolliset vastaanottoaikojen siirrot ja kohdennettua tukea vaativat käynnit ohjautuisivat jatkossa Vuorelan neuvolaan (Vuorelantie 6) tai Riistaveden neuvolaan tai Kuopion alueen neuvoloihin.

Hyvinvointialueen säästöpainet huomioiden henkilöstöresursseja kohdennetaan lapsimäärän mukaisesti. Mikäli terveydenhoitaja ottaa Vehmersalmen neuvolan asiakkaat vastaan Vuorelan, Riistaveden tai Kuopion alueen neuvoloissa, voidaan kustannusanalyysissä mainitut Vehmersalmen neuvolasta kertyvät kustannukset ja hukka välttää. Samalla voidaan ennen kaikkea tarjota vastaanottoaikoja laajemmin ja joustavammin perheiden tarpeisiin vastaten. Tarkempi kustannus- ja säästöanalyysi oheisaineistona.

2) Lapsivaikutusten arviointi, maaseutuvaikutusten arviointi ja julkisen liikenteen selvitys

Lapsivaikutusten arviointi (LVA)

Vehmersalmen äitiys- ja lastenneuvolan yhdistäminen Kuopion alueen muihin neuvoloihin vahvistaa ja parantaa neuvolapalvelujen saatavuutta ja parantaa asiakastyön laatua, asiakasturvallisuutta ja lisää työntekijöiden työhyvinvointia. Matka neuvolaan osalla perheistä pitenee ja saattaa aiheuttaa haasteita taloudellisiin (polttoainekulujen nousu) ja kulkuyhteyksien mahdollisuuksien osalta. Mikäli

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 55	12.05.2026
Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 70	08.06.2026

kulkuyhteys ja liikkuminen neuvolaan on hankalaa, saattaa se vaikuttaa palvelun käyttöön jossain määrin heikentävästi, jolloin lapsen oikeus ja etu ei toteudu. Kuitenkin kokonaisarvioinnin pohjalta Vehmersalmen neuvolapalvelujen yhdistäminen osaksi Kuopion alueen muita neuvoloita tukisi parhaiten Vehmersalmen 0-6-vuotiaiden lasten sekä lasta odottavien etua. Tarkempi lapsivaikutusten arviointi oheisaineistona.

Maaseutuvaikutusten arviointi (MVA)

Toimipisteiden yhdistäminen säilyttää neuvolapalvelut samassa kunnassa osana perhekeskusverkostoa ja pääosin vahvistaa palvelun saatavuutta, koska useamman terveydenhoitajan toimipisteessä vastaanottoaikoja on enemmän tarjolla. Muutos turvaa palvelun laadun ja voi vahvistaa perheiden verkostoitumista, mutta samalla se voi heikentää Vehmersalmen vetovoimaa ja lisätä asiointiin suuntautumista Kuopioon. Riskinä on myös paikallisyhteisöön kiinnittymisen heikkeneminen.

Osalle perheistä saavutettavuus voi heikentyä pidemmän matka-ajan vuoksi (Riistaveden neuvolaan 28 km / 30min tai Vuorelan neuvolaan 40 km / 40min tai Päivärannan neuvola 45 km / 45min), mikä lisää kustannuksia (alle 1-vuotiaan käynneistä arviolta noin Riistavedelle 71 euroa, Vuorelaan 100 euroa ja Päivärantaan 113 euroa). Toisaalta joillekin perheistä neuvolamatka voi lyhentyä. Toimipisteiden yhdistäminen voi parantaa asiakaspalvelun laatua sekä lisätä perheiden välistä verkostoitumista sekä lisätä henkilöstön työhyvinvointia, saatavuutta ja pysyvyyttä.

Osa kunnista on hyvinvointialueella pinta-alaltaan laajoja kuntia, ja myös tällä hetkellä kaikissa kunnissa on raja-alueilla asuvia perheitä, joille matka neuvolaan on pitkä. Yhdenvertaisuuden näkökulmasta on huomioitava, että jo tälläkin hetkellä osalla maaseutualueilla asuvista perheistä asiointi tapahtuu neuvoloissa, jolloin edestakainen matka voi olla jopa 120 kilometriä.

Kokonaisarvio: Muutos ei heikennä maaseudun elinvoimaa tai kilpailukykyä, mutta korostaa liikkumisen merkitystä palvelujen saavutettavuudessa. Tarkempi maaseutuvaikutusten arviointi oheisaineistona.

Yhteenvetona Vehmersalmen asuinalueelta ei ole päiväsaikaan toimivaa joukkoliikennettä Riistavedelle. Julkisen liikenteen selvitys oheisaineistona. Yhteydet Kuopion Päivärantaan ja edelleen keskustaan ovat jonkin verran paremmat. Aikataulut eivät kuitenkaan mahdollista sujuvaa neuvolakäyntiä vain julkista liikennettä käyttäen.

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 55	12.05.2026
Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 70	08.06.2026

Lapsiperheissä auton omistaminen on vielä yleisempää kuin keskimäärin, koska liikkumistarpeet ovat suuremmat (päiväkotit, koulu, harrastukset), asuminen on usein väljempää tai kauempana palveluista. Valtaosalla lapsiperheistä on auto (usein jopa useampi), vaikka tarkka prosentti vaihtelee alueittain (Tilastokeskus).

3) Neuvolan ja kouluterveydenhuollon yhdistämismahdollisuudet

Neuvolatyön laadun ja tarvittavan osaamisen turvaamiseksi riittävä asiakasmäärä on keskeinen edellytys. Neuvolan tehtävänä on tunnistaa lapsen mahdolliset kehitysviiveet ja muut poikkeamat mahdollisimman varhain, tarjota kohdennettua tukea viiveettä sekä tarvittaessa ohjata jatkotutkimuksiin ja -palveluihin.

Suosituksen mukaan terveydenhoitajalla tulisi olla 280 lastenneuvolaasiakasta, mikäli työ painottuu pelkästään lastenneuvolaan, eikä sijaisia ole. Jos terveydenhoitaja työskentelee sekä äitiys- että lastenneuvolassa, lapsiasiakkaiden määrän tulisi olla 140-160 laadun ja osaamiseen varmistamiseksi. Äitiysneuvolassa terveydenhoitajalla tulisi olla 76 raskaana olevaa, jos terveydenhoitaja työskentelee pelkästään äitiysneuvolassa ja 38, jos tehtävänä on yhdistelmäneuvola. Vehmersalmen asiakasmäärä jää näihin suosituksiin nähden pieneksi, minkä vuoksi on perusteltua, että palvelu yhdistetään kokonaisuudessaan muihin neuvoloihin. Kouluterveydenhuollossa suositeltu mitoitus on 460 oppilasta terveydenhoitajaa kohden, jotta työn laatu ja ammatillinen osaaminen voidaan turvata. Vehmersalmen koulussa oppilaita on tällä hetkellä 124. Jos yksi ja sama terveydenhoitaja tekisi äitiys- ja lastenneuvolan sekä kouluterveydenhuollon asiakkaat, ei sektorikohtaiset asiakasmäärät riittäisi työnmitoituksensa ja laatukriteerien täyttymiselle. Työntekijälle aiheutuisi tästä kolmen eri sektorin osaamisvaade, joka heikentää työhyvinvointia merkittävästi. Vehmersalmen äitiys- ja lastenneuvolan sekä kouluterveydenhuollon yhteenlaskettu työnkuormitusluku on 0,6 (3 työpäivää): äitiysneuvolan kuormitusluku 0,13, lastenneuvolan 0,17 (50 lasta) sekä kouluterveydenhuollon 0,3 (124 oppilasta).

Terveydenhoitajan työn eri osa-alueet (neuvola, koulu- ja opiskeluterveydenhuolto) edellyttävät kukin omaa erityisosaamistaan ja vastuullista asiantuntijuutta. Terveydenhoitajat ovat ennaltaehkäisevän työn keskeisiä erityisasiantuntijoita. Neuvolatyössä korostuu erityisesti lapsen ikäkausikehityksen syvällinen tuntemus, ja terveydenhoitaja on usein ensimmäinen ammattilainen, joka havaitsee mahdolliset kehitysviiveet ja

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 55	12.05.2026
Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 70	08.06.2026

poikkeamat. Terveystenhoitaja hyödyntää työssään erilaisia arviointi- ja seulontamenetelmiä.

Vehmersalmen lastenneuvolan ja koulun asiakasmäärien yhdistäminen eivät muodostu sellaisiksi, että se olisi laadun näkökulmasta realistista. Myös henkilöstön työhyvinvoinnin kannalta on tärkeää, ettei yksittäiselle työntekijälle kasaannu liikaa vaativia erityisosaamista edellyttäviä työtehtäviä.

4) Liikkuvien yhdistelmäpalvelujen järjestämisen mahdollisuudet ja kustannukset

Liikkuvien yhdistelmäpalveluiden järjestämismahdollisuuksia ja kustannuksia on tarkasteltu alustavasti. Käytettävissä olevan aikataulun puitteissa luotettavan kustannusarvion laatiminen ei ole mahdollista. Liikkuvien palveluiden kustannusrakenteeseen vaikuttavat merkittävästi useat vielä avoinna olevat tekijät, kuten palvelun toteutustapa, ajoneuvoratkaisut, henkilöstörakenne sekä toiminnan laajuus ja säännöllisyys. Keskeinen kustannuksiin vaikuttava kysymys on myös se, kuka vastaisi liikkuvan yksikön kuljettamisesta ja millaista osaamista tehtävä edellyttäisi. Näihin liittyvät henkilöstö- ja koulutusratkaisut vaikuttavat olennaisesti kokonaiskustannuksiin.

Tällä hetkellä hyvinvointialue ei tarjoa liikkuvia neuvolapalveluja. Karkean arvion mukaan liikkuvan neuvolan perustaminen, sisältäen vastaanottokäyttöön soveltuvan ajoneuvon, tarvittavan välineistön ja tietotekniset ratkaisut, olisi noin 200 000-300 000 euroa. Tämän lisäksi syntyy jatkuvia käyttökustannuksia, kuten henkilöstö-, polttoaine-, huolto- ja vakuutuskuja.

Liikkuvien palveluiden tuottaminen edellyttää laajempaa palvelurakenteellista tarkastelua ja linjauksia esimerkiksi työnjaosta, palveluiden sisällöstä sekä toiminnan organisoinnista. Tällaiset linjaukset eivät ole yksinomaan palvelutuotannon tasolla ratkaistavissa, vaan edellyttää strategisen tason päätöksentekoa. Edellä mainituista syistä liikkuvien palveluiden kustannusten tarkempi arviointi vaatisi erillisen, perusteellisemman selvityksen, jossa määritellään palvelun toteutusmalli, resurssi ja vastuut.

Vehmersalmen pitäjäraati on lähettänyt kommentit ja kannanotot (10.5.2026), jotka on otettu huomioon valmistelussa. Pitäjäraati toi esiin huolen palvelujen saatavuudesta ja maaseutualueen vetovoimasta. Nämä näkökulmat on huomioitu lapsi- ja maaseutuvaikutusten arvioinneissa.

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 55	12.05.2026
Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 70	08.06.2026

Vehmersalmen neuvolapalvelujen asiakasmäärät ovat vähentyneet tasolle, jolla erillisen äitiys- ja lastenneuvolan toimipisteen ylläpitäminen ei ole henkilöstöresurssien tarkoituksenmukaisen käytön, palvelujen laadun eikä taloudellisen kestävyuden näkökulmasta perusteltua. Muutoksella on kuitenkin merkittäviä saavutettavuusvaikutuksia, koska etäisyydet korvaaviin palveluihin ovat pidempiä, eikä alueelta ole toimivia joukkoliikenneyhteyksiä. Kokonaisarvioinnissa palvelujen laatu, henkilöstön osaamisen turvaaminen, sijaisjärjestelyjen toimivuus ja vastaanottoaikojen parempi saatavuus painottuvat kuitenkin enemmän kuin saavutettavuuden heikkenemisestä aiheutuvat haitat.

Pevamltk 12.05.2026 § 55

Valmistelija(t) Lasten ja nuorten terveystalvelujen päällikkö Sanna Niinimäki, sanna.niinimaki@pshyvinvointialue.fi, 044 718 5940, palveluyksikköjohtaja Hanna-Mari Tanninen, hanna-mari.tanninen@pshyvinvointialue.fi, 044 718 6513, palvelualuejohtaja Minna Pitkänen, minna.pitkainen3@pshyvinvointialue.fi, 044 740 1956

Päätös

Esittelijä teki kokouksessa muutetun päätösehdotuksen:

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta esittää Vehmersalmen äitiys- ja lastenneuvolapalvelujen yhdistämistä Kuopion alueen muihin neuvoloihin aluehallitukselle ja edelleen hyvinvointialueen aluevaltuustolle päätettäväksi.

Merkitään pöytäkirjaan, että Eija Jestola liittyi kokoukseen klo 10.41.

Tiia Eskelinen teki vastaesityksen:

Viranhaltijan esitys hylätään ja vastaesitys hyväksytään.

Vehmersalmen neuvolapalvelut tulee säilyttää edelleen. Neuvola tulee ehdottomasti säilyttää suuren asiakaskunnan vuoksi.

Työssäkäyntialue on erittäin laaja huoltajilla ja jos neuvolapalvelut siirretään Kuopion kaupunkialueelle saakka, tulee huoltajille väistämättä tulonmentyksiä töistä sekä kustannuksia jo valmiiksi kalliin polttoaineen vuoksi, koska matkaa voi kertyä jopa 150-200km ylimääräistä. Alueen kyläraatilaiset ovat lausuneet paikallistietämyksellään, että neuvolapalvelut kuuluvat lähipalveluihin

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 55	12.05.2026
Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 70	08.06.2026

ja tasa-arvoisesti ne täytyy pitää myös maaseutualueilla. Neuvolat kuuluu olla matalan kynnyksen ennaltaehkäiseviä palveluita, joiden saavutettavuus on keskeinen osa palvelun vaikuttavuutta. Välimatkojen pidentyessä neuvolapalveluita täytyy olla mahdollisuus käyttää suunnitellusti ja oikea-aikaisesti. Julkista liikennettä ei kulje juurikaan päivisin Vehmersalmelta, joten perheessä, jossa on yksi auto, ei palveluun pääse, ellei perheen auto ole käytettävissä. Neuvolapalveluiden lopettaminen tuottaa perheiden työajan menetyksiä ja lisää poissaoloja töistä sekä lisää matkakustannuksia ja pienituloisille perheille voi olla jopa taloudellinen taakka. Neuvolan vahvuus on paikallinen tuntemus ja yhteys lapsen arkiympäristöön sekä työntekijän tuttuus perheiden kanssa. Lakkauttamisesitys lisää vahvasti alueellista ja sosiaalista eriarvoisuutta. Lisäksi Vehmersalmen äitiys- ja lastenneuvola kuuluu R3-uudistuksessa vielä palveluvalikoimaan, joten ei ole myöskään sen vuoksi perusteltua lakkauttaa palvelua.

Juuso Niiranen kannatti esitystä.

Minna Back-Hytönen teki vastaesityksen:

Keskustan lautakuntaryhmä esittää palautusta valmisteluun Oravikosken, Timolan, Vehmersalmen ja Varpaisjärven neuvoloiden osalta. Valmistelussa selvitetään lautakunnalle päätöksenteon tueksi: 1. laajemmat kustannus- ja säästöanalyysit 2. tehdään lapsi- ja maaseutuvaikutusten arviointi, lisäksi selvitetään perheiden mahdollisuudet päästä palveluihin julkisella liikenteellä 3. selvitetään mahdollisuudet yhdistää neuvola ja kouluterveydenhuollon vastaanottopäiviä, yhdistelmätehtäviä terveydenhoitajille 4. Selvitetään liikkuvien yhdistelmäpalveluiden järjestämisen mahdollisuudet ja kustannukset alueilla.

Tuula Savolainen, Jukka Muukka ja Jari Saario kannattivat esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että koska asiasta on tehty pohjaesityksestä poikkeava vastaesitys ja esitys asian palauttamisesta uudelleen valmisteluun, suoritetaan ensin äänestys Minna Back-Hytösen esityksestä asian palauttamisesta uudelleen valmisteluun.

Äänestyksessä JAA on pohjaesitys ja EI Minna Back-Hytösen vastaesitys.

Äänestyksessä annettiin ääniä seuraavasti:

JAA-ääniä: 1

EI-ääniä: 8

JAA-ääniä antoivat: Paula Korhonen

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 55	12.05.2026
Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 70	08.06.2026

Ei-ääniä antoivat: Minna Back-Hytönen, Tuula Savolainen, Jukka Muukka, Antti Valta, Juuso Niiranen, Kari Riihola, Jari Saario ja Tiia Eskelinen

Koska asia palautuu valmisteluun, Tiia Eskelisen vastaehdotuksesta ei äänestetty.

Päätökseksi tuli Minna Back-Hytösen vastaesitys.

Äänestyspöytäkirja on pöytäkirjan liitteenä.

Esittelijä perhe- ja vammaispalveluiden toimialajohtaja

Päätösehdotus

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta päättää, että Kuopion Vehmersalmen äitiys- ja lastenneuvolapalvelut yhdistetään Kuopion kaupunkialueen muiden neuvoloiden toimipisteisiin 1.8.2026 alkaen.

Ennakkovaikutusten arviointi

Kuopion Vehmersalmen äitiys- ja lastenneuvolapalvelujen siirtäminen Kuopion kaupunkialueen neuvoloihin pidentää osalla perheistä asiointimatkaa merkittävästi. Keskittäminen parantaa kuitenkin palvelujen saatavuutta, jatkuvuutta ja laatua sekä vahvistaa asiakas- ja työturvallisuutta suuremmissa yksiköissä. Samalla henkilöstön työskentelyolosuhteet ja kollegiaalinen tuki paranevat, ja resurssien käyttö tehostuu. Kokonaisuutena muutos tukee palvelujen yhdenmukaista ja kustannustehokasta järjestämistä, mutta edellyttää toimivia ratkaisuja palvelujen saavutettavuuden turvaamiseksi.

Ennakkovaikutusten arviointi on kuvattu tarkemmin oheisaineistona olevassa erillisessä liitteessä.

Toimivallan peruste Hallintosääntö 41 §, lautakunnan yleiset tehtävät kohta 2
Hallintosääntö 41 §, lautakunnan erityistehtävät kohta 1, 2 ja 4

Liitteet ja oheisaineisto

Esityslistan oheisaineistona:

- Ennakkovaikutusten arviointi
- Siirtoesitys (Power point-esitys)

Valmistelu

Kuopion Vehmersalmen lastenneuvolapalvelujen asiakasmäärä on tällä hetkellä 56 lasta (0–6 vuotiaita) ja lapsia odotetaan syntyväksi 8 vuonna 2026. Neuvolapalvelut on tuotettu siten, että terveydenhoitaja on käynyt 1-2 päivää viikossa Kuopion Vehmersalmen neuvolassa. Vehmersalmen seksuaaliterveysneuvolapalvelut sekä

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 55	12.05.2026
Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 70	08.06.2026

kohdunkaulansyövän seulontanäytteet tuotetaan Kuopion Keskustan neuvolassa.

Kuopion Vehmersalmen neuvolan lähin toinen neuvolan toimipiste on Kuopion Riistaveden neuvola (etäisyys 28 kilometriä) ja lähin Kuopion kaupunkialueen neuvolan toimipiste on Päivärannan neuvola (45 kilometriä).

Kuopion Vehmersalmen äitiys- ja lastenneuvolan lääkäripalvelut on pääosin toteutettu Kuopion kaupunkialueen muissa neuvoloissa.

Yhden työntekijän toimipisteeseen liittyy useita haavoittuvuuksia:

- asiakasturvallisuuteen ja työhyvinvointiin liittyvät riskit,
- palvelun keskeytyminen äkillisten poissaolojen vuoksi ja
- työntekijän kuormittuminen ja kollegiaalisen tuen puute.

Suurempaan toimipisteeseen siirtyminen mahdollistaa asiakasaikojen riittävyyden ja kohdennetun tuen oikea-aikaisuuden myös henkilöstöpoissaolojen aikana.

Toiminnan keskittämisellä saavutetaan kustannussäästöjä erityisesti:

- lääkinnällisten laitteiden hankinnoissa,
- rokotteiden varastoinnissa ja logistiikassa,
- hoitotarviketilausten keskittämisessä ja päällekkäisten toimintojen vähentämisessä ja
- henkilöstön virantoimitusmatkojen ja tilavuokrien vähenemisellä.

Neuvolatoimintaa ohjaava asetus (93/2026) ei määrittele tarkasti neuvolapalveluiden sijaintia kunnassa. Kuopion Vehmersalmen neuvolapalvelujen keskittäminen kaupunkialueen muihin neuvoloihin turvaa palvelut asiakkaille edelleen saman kunnan sisällä toteutuvaksi.

Kuopion Vehmersalmen äitiys- ja lastenneuvolapalvelujen siirtämistä Kuopion kaupunkialueen muihin neuvoloihin esitetään toteutettavaksi 1.8.2026 alkaen. Siirtoesitys pohjautuu perhe- ja vammaispalvelujen R3 uudistuksen toimeenpanosuunnitelmaan ja palveluverkon uudistamiseen.

Tavoitteena on turvata Kuopion Vehmersalmen alueen lasta odottaville ja alle kouluikäisten lasten perheille tasavertaiset, laadukkaat ja jatkuvat äitiys- ja lastenneuvolapalvelut, vahvistaa henkilöstön työhyvinvointia sekä parantaa asiakas- ja työturvallisuutta.

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 55
Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 70

12.05.2026

08.06.2026

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 56	12.05.2026
Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 71	08.06.2026

Lapinlahden Varpaisjärven äitiys- ja lastenneuvolapalvelujen yhdistäminen Lapinlahden neuvolaan

Pevamltk 08.06.2026 § 71
2276/00.01.00/2026

Valmistelija(t)	Lasten ja nuorten terveystalvelujen päällikkö Sanna Niinimäki, sanna.niinimaki@pshyvinvointialue.fi, p. 044 718 5940, palveluysikköjohtaja Hanna-Mari Tanninen, hanna-mari.tanninen@pshyvinvointialue.fi, p. 044 718 6513, palvelualuejohtaja Minna Pitkänen, minna.pitkanen3@pshyvinvointialue.fi, p. 044 740 1956 toimialajohtaja Kati Kantanen, kati.kantanen@pshyvinvointialue.fi, p. 044 740 1951
-----------------	---

Päätös

Juuso Niiranen teki vastaesityksen:

Viranhaltijan esitys hylätään ja vastaesitys hyväksytään. Suunnitelma keskittää Varpaisjärven neuvolapalvelut Lapinlahdelle uhkaa heikentää palveluiden saavutettavuutta ja lisätä alueellista eriarvoisuutta. Esitän, että Varpaisjärven äitiys- ja perheneuvola jatkaa entisellään. Neuvolatoiminnan ydin on varhainen puuttuminen ja ennaltaehkäisy, jotka toteutuvat parhaiten lähellä perheiden arkea. Paikallisen toimipisteen säilyttäminen ei ole ainoastaan mukavuuskysymys, vaan strateginen valinta, jolla torjutaan raskaampien ja kalliimpien erityispalveluiden tarvetta tulevaisuudessa. Lähipalvelu varmistaa, että kynnys hakea tukea pysyy matalana myös niille perheille, joilla on haasteita liikkumisen tai talouden kanssa. Pitkät asiointimatkat pienten lasten kanssa kuormittavat perheiden jaksamista ja lisäävät matkakustannuksia. Paikallinen neuvola on myös merkittävä vetovoimatekijä, joka pitää Varpaisjärven houkuttelevana asuinpaikkana nuorille perheille ja ylläpitää kylän elinvoimaa. Palveluverkkoa tarkasteltaessa on huomioitava, että keskittämisestä saatavat välittömät tilasäästöt voivat kääntyä pitkäaikaisiksi menonlisäyksiksi, jos perheiden ongelmat jäävät etäisyyden vuoksi havaitsematta ajoissa. Varpaisjärven äitiys- ja perheneuvolan säilyttäminen on investointi lasten turvalliseen kasvuun ja koko hyvinvointialueen sosiaaliseen kestävyys.

Tiia Eskelinen, Milja Nousiainen ja Jari Saario kannattivat esitystä.

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 56	12.05.2026
Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 71	08.06.2026

Puheenjohtaja totesi, että koska asiassa on tehty esittelijän esityksestä poikkeava vastaesitys, suoritetaan asiassa äänestys. Äänestyksessä JAA on pohjaesitys ja EI Juuso Niirasen vastaesitys.

Äänestyksessä annettiin ääniä seuraavasti:

JAA-ääniä: 6

EI-ääniä: 5

JAA-ääniä antoivat: Jukka Muukka, Tuula Savolainen, Jere Ronkainen, Minna Back-Hytönen, Paula Korhonen ja Antti Valta

EI-ääniä antoivat: Tiia Eskelinen, Jari Saario, Tanja Airaksinen, Milja Nousiainen ja Juuso Niiranen

Päätökseksi tuli pohjaesitys.

Äänestyspöytäkirja on pöytäkirjan liitteenä.

Esittelijä perhe- ja vammaispalveluiden toimialajohtaja

Päätösehdotus

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta esittää Lapinlahden Varpaisjärven äitiys- ja lastenneuvolapalvelujen yhdistämistä Lapinlahden neuvolaan syyskaudella 2026 aluehallitukselle ja edelleen hyvinvointialueen aluevaltuustolle päätettäväksi.

Ennakkovaikutusten arviointi

Lapinlahden Varpaisjärven äitiys- ja lastenneuvolapalvelujen yhdistäminen Lapinlahden neuvolaan pidentää osalla perheistä asiointimatkaa, mutta palvelun vähäisen käytön ja nykyisen toteutustavan vuoksi vaikutus arkeen on rajallinen. Keskittäminen parantaa palvelun saatavuutta, jatkuvuutta ja laatua sekä vahvistaa asiakas- ja työturvallisuutta. Samalla henkilöstön työskentelyolosuhteet ja kollegiaalinen tuki paranevat. Kokonaisuutena muutos tehostaa resurssin käyttöä ja tukee palvelujen yhdenmukaista ja kustannustehokasta järjestämistä.

Ennakkovaikutusten arviointi on kuvattu 12.5.2026 lautakunnan kokouksessa, jota on vielä syvennetty lapsivaikutusten sekä maaseutuvaikutusten arvioinneilla.

Toimivallan peruste Hallintosääntö 41 §, lautakunnan yleiset tehtävät kohta 2
Hallintosääntö 41 §, lautakunnan erityistehtävät kohta 1, 2 ja 4

Liitteet ja oheisaineisto

Esityslistan oheisaineistona:

- Vaikutusten ennakkoarviointi Varpaisjärven neuvolapalvelut

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 56	12.05.2026
Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 71	08.06.2026

- Lapinlahden Varpaisjärven neuvolapalvelut
- Lapsivaikutusten arviointi (LVA)
- Maaseutuvaikutusten arviointi (MVA)
- Kustannus- ja säästöanalyysi
- Julkisen liikenteen selvitys
- Lapinlahden kunnan lapsi- ja perheneuvoston kirjelmä päättäjille Varpaisjärven neuvolapalveluiden säilyttämisestä 22.5.2026

Valmistelu

Perhe- ja vammaispalvelujen lautakunnassa 12.5.2026 § 56 oli esityksenä Lapinlahden Varpaisjärven äitiys- ja lastenneuvolapalvelujen yhdistäminen Lapinlahden neuvolaan. Perhe- ja vammaispalvelujen lautakunta päätti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi. Valmistelun aikana pyydettiin selvittämään laajemmat kustannus- ja säästöanalyysit, tekemään lapsi- ja maaseutuvaikutusten arviointi, selvittämään perheiden mahdollisuudet päästä palveluihin julkisella liikenteellä, selvittämään mahdollisuudet yhdistää neuvola ja kouluterveydenhuollon vastaanottopäiviä, yhdistelmätehtäviä terveydenhoitajille sekä selvittämään liikkuvien yhdistelmäpalveluiden järjestämisen mahdollisuudet ja kustannukset alueille.

Lapinlahden Varpaisjärven äitiys- ja lastenneuvolan yhdistäminen ja siihen liittyvät muutokset R3 palvelurakennemuutoksen osalta käsitellään ja päätetään aluevaltuustossa. Palveluverkkoa on lausuttu arvioitavan vuosittain ja arvioinnon pohjalta voidaan todeta, että Varpaisjärven neuvolapalveluiden asiakasmäärät ovat laskusuuntaiset. Tämän vuoksi on perustelua esittää kustannustehokkaampaa ratkaisua yhdistämällä palvelu osaksi Lapinlahden neuvolaa.

1) Laajemmat kustannus- ja säästöanalyysit

Varpaisjärven äitiys- ja lastenneuvolaan on tämän hetkisen tiedon mukaan syntymässä alle 10 lasta. 1-6-vuotiaita lapsia on neuvolapalveluissa 62 (syntyneet vuosina 2020-2025). Syksyllä 2026 Varpaisjärven neuvolan asiakkaista kouluun siirtyy 12 lasta. Asiakkuuksia poistuu neuvolapalveluista enemmän kuin asiakkuuksia syntyy. Huomioitavaa on, että lasta odottavat asioivat jo tällä hetkellä omasta toiveestaan Lapinlahden neuvolassa ja noin puolet lastenneuvolan asiakkaista on valinnut asiointipaikakseen Lapinlahden neuvolan.

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 56	12.05.2026
Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 71	08.06.2026

Varpaisjärven neuvolan toimipisteen ylläpitämisestä aiheutuu arviolta noin 21 705 euron vuosikustannukset. Tämän lisäksi kertahankintakulut 8617 euroa. Toimipisteen yhdistämisellä saavutetaan arviolta 21 415 euron säästö (ks. oheismateriaali kustannus- ja säästöanalyysi). Yhdistymisen myötä osa lääkintäteknisistä laitteista siirretään toisiin toimintayksiköihin, jolloin hankintakuluja ei niistä synny. Kustannus- ja säästöanalyysissä on kuitenkin huomioitu koko Varpaisjärven neuvola-asiakkaiden määrä, joista osa asioi jo nyt Lapinlahden neuvolassa.

Varpaisjärven lastenneuvolan toimipisteen asiakkaiden määräaikaistarkastuksien aikatarve on 87 tuntia ja 45 minuuttia. Varpaisjärven äitiysneuvolassa on laskettuja aikoja loppu vuodelle vielä kaksi.

Varpaisjärven äitiys- ja lastenneuvolan vähäiseen palvelun tarpeeseen nähden ei ole kustannustehokasta ylläpitää toimipistettä ja kattaa siihen liittyviä henkilöstö-, tila-, laite- ja muita ylläpitokuluja. On huomioitava, että lautakunnan päättäessä säilyttää Varpaisjärven neuvolapalveluiden toimipisteen, tarkoittaa tämä jatkossa sitä, ettei neuvola-aikoja voida enää tarjota yhtä laajasti kuin aikaisemmin, vaan asiakkaiden määrän mukaan terveydenhoitajan vastaanotto järjestyisi Varpaisjärvellä jatkossa arviolta 1-2 kertaa kuukaudessa, kuitenkin niin, että seularajat (+-3kk) toteutuvat. Myös mahdolliset vastaanottoaikojen siirrot ja kohdennettua tukea vaativat käynnit ohjautuisivat jatkossa Lapinlahden neuvolaan.

Hyvinvointialueen säästöpaineeet huomioiden henkilöstöresursseja kohdennetaan lapsimäärän mukaisesti. Mikäli terveydenhoitaja ottaa Varpaisjärven asiakkaat vastaan Lapinlahden neuvolassa, voidaan kustannusanalyysissä mainitut kustannukset ja hukka välttää. Samalla voidaan tarjota vastaanottoaikoja laajemmin ja joustavammin perheiden tarpeisiin vastaten. Lapinlahden Varpaisjärven toimipisteen yhdistäminen vapauttaa terveydenhoitajan siirtymisiin työpisteiden välillä käytettävässä matka-ajassa asiakastyöhön arviolta noin 27 asiakasainaa vuodessa Lapinlahden neuvolaan. Tarkempi kustannus- ja säästöanalyysi oheisaineistona. Lapinlahden lapsi- ja perheneuvoston esiinnostama aikojen riittämättömyys korjaantuisi myös sillä, ettei terveydenhoitajan työainaa mene hukkaan työpisteiden välisiin siirtymiin.

2) Lapsivaikutusten arviointi, maaseutuvaikutusten arviointi ja julkisen liikenteen selvitys

Lapsivaikutusten arviointi (LVA)

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 56	12.05.2026
Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 71	08.06.2026

Varpaisjärven äitiys- ja lastenneuvolan yhdistäminen Lapinlahden terveysaseman neuvolaan vahvistaa ja parantaa neuvolapalvelujen saatavuutta ja parantaa asiakastyön laatua, asiakasturvallisuutta ja lisää työntekijöiden työhyvinvointia. Matka neuvolaan osalla perheistä pitenee ja saattaa aiheuttaa haasteita taloudellisiin (polttoainekulujen nousu) ja kulkuyhteyksien mahdollisuuksien osalta. Mikäli kulkuyhteys ja liikkuminen neuvolaan on hankalaa, saattaa se vaikuttaa palvelun käyttöön jossain määrin heikentävästi, jolloin lapsen oikeus ja etu ei toteudu. Kuitenkin kokonaisarvion pohjalta Varpaisjärven neuvolapalvelujen yhdistäminen osaksi Lapinlahden neuvolaa tukisi parhaiten Varpaisjärven 0-6-vuotiaiden lasten sekä lasta odottavien etua. Vaikka neuvolan palvelupiste poistuisi Varpaisjärveltä, muut lasten ja perheiden palvelut säilyvät alueella ennallaan. Muutos ei koske kaikkia perheitä. Palvelujen keskittäminen vastaa osittain jo nykyistä asiointikäyttäytymistä. Tarkempi lapsivaikutusten arviointi oheisaineistona.

Maaseutuvaikutusten arviointi (MVA)

Toimipisteiden yhdistäminen säilyttää neuvolapalvelut samassa kunnassa osana perhekeskusverkostoa ja pääosin vahvistaa palvelun saatavuutta, koska useamman terveydenhoitajan toimipisteessä vastaanottoaikoja on enemmän tarjolla. Muutos turvaa palvelun laadun ja voi vahvistaa perheiden verkostoitumista, mutta samalla se voi heikentää Varpaisjärven vetovoimaa ja lisätä asiointiin suuntautumista Lapinlahdelle. Riskinä on myös paikallisyhteisöön kiinnittymisen heikkeneminen.

Osalle perheistä saavutettavuus voi heikentyä pidemmän matka-ajan vuoksi (matka Lapinlahden neuvolaan 22km / 20min), mikä lisää kustannuksia (alle 1-vuotiaan käynneistä arviolta 53 euroa). Toisaalta joillekin perheistä neuvolamatka voi lyhentyä. Toimipisteiden yhdistäminen voi parantaa asiakaspalvelun laatua sekä lisätä perheiden välistä verkostoitumista sekä lisätä henkilöstön työhyvinvointia, saatavuutta ja pysyvyyttä.

Osa hyvinvointialueen kunnista on pinta-alaltaan laajoja kuntia, ja myös tällä hetkellä kaikissa kunnissa on raja-alueilla asuvia perheitä, joille matka neuvolaan on pitkä. Yhdenvertaisuuden näkökulmasta on huomioitava, että jo tälläkin hetkellä osalla maaseutualueilla asuvista perheistä asiointi tapahtuu neuvoloissa, jolloin edestakainen matka voi olla jopa 120 kilometriä.

Kokonaisarvio: Muutos ei heikennä maaseudun elinvoimaa tai kilpailukykyä, mutta korostaa liikkumisen merkitystä palvelujen

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 56	12.05.2026
Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 71	08.06.2026

saavutettavuudessa. Tarkempi maaseutuvaikutusten arviointi oheisaineistona.

Yhteenvetona Varpaisjärven asuinalueelta on osittain toimiva joukkoliikenne Lapinlahdelle, mutta tämä ei palvele lapsiperheitä niin, että matkat molempiin suuntiin voitaisiin hoitaa julkisella liikenteellä. Odotus- ja matka-aika tulee kohtuuttoman pitkäksi. Lapsiperheissä auton omistaminen on yleensä vielä yleisempää kuin keskimäärin, koska liikkumistarpeet ovat suuremmat (päiväkoti, koulu, harrastukset), asuminen usein väljempää tai kauempana palveluista. Valtaosalla lapsiperheistä on auto (usein jopa useampi), vaikka tarkka prosentti vaihtelee alueittain (Tilastokeskus). Julkisen liikenteen selvitys oheisaineistona.

3) Neuvolan ja kouluterveydenhuollon yhdistämismahdollisuudet

Neuvolatyön laadun ja tarvittavan osaamisen turvaamiseksi riittävä asiakasmäärä on keskeinen edellytys. Neuvolan tehtävänä on tunnistaa lapsen mahdolliset kehitysviiveet ja muut poikkeamat mahdollisimman varhain, tarjota kohdennettua tukea viiveettä sekä tarvittaessa ohjata jatkotutkimuksiin ja -palveluihin.

Suosituksen mukaan terveydenhoitajalla tulisi olla 280 lastenneuvola-asiakasta, mikäli työ painottuu pelkästään lastenneuvolaan, eikä sijaisia ole. Jos terveydenhoitaja työskentelee sekä äitiys- että lastenneuvolassa, lapsiasiakkaiden määrän tulisi olla 140-160 laadun ja osaamisen varmistamiseksi. Äitiysneuvolassa terveydenhoitajalla tulisi olla 76 raskaana olevaa, jos terveydenhoitaja työskentelee pelkästään äitiysneuvolassa ja 38 raskaana olevaa, jos tehtävänä on yhdistelmäneuvola. Varpaisjärven asiakasmäärä jää näihin suosituksiin nähden pieneksi, minkä vuoksi on perustelua, että palvelu yhdistetään kokonaisuudessaan muihin neuvoloihin. Kouluterveydenhuollossa suositeltu mitoitus on 460 oppilasta terveydenhoitajaa kohden, jotta laatu ja ammatillinen osaaminen voidaan turvata. Varpaisjärven koulussa oppilaita on 162.

Terveydenhoitajan työn eri osa-alueet (neuvola, koulu- ja opiskeluterveydenhuolto) edellyttävät kukin omaa erityisosaamistaan ja vastuullista asiantuntijuutta. Terveydenhoitajat ovat ennaltaehkäisevän työn keskeisiä asiantuntijoita. Neuvolatyössä korostuu erityisesti lapsen terveyden ja ikäkausikehityksen syvällinen tuntemus, perheiden tukeminen ja monialainen yhteistyö. Terveydenhoitaja on usein ensimmäinen ammattilainen, joka havaitsee lapsen mahdolliset kehitysviiveet, ja jonka tulee osata

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 56	12.05.2026
Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 71	08.06.2026

arvioida poikkeamia. Työssään terveydenhoitaja hyödyntää erilaisia arviointi- ja seulontamenetelmiä.

Varpaisjärven lastenneuvolan ja koulun asiakasmäärien yhdistäminen eivät muodostu sellaisiksi, että se olisi laadun näkökulmasta realistista. Myös henkilöstön työhyvinvoinnin kannalta on tärkeää, ettei yksittäiselle työntekijälle kasaannu liikaa vaativia erityisosaamista edellyttäviä työtehtäviä.

4) Liikkuvien yhdistelmäpalvelujen järjestämisen mahdollisuudet ja kustannukset

Liikkuvien yhdistelmäpalveluiden järjestämismahdollisuuksia ja kustannuksia on tarkasteltu alustavasti. Käytettävissä olevan aikataulun puitteissa luotettavan kustannusarvion laatiminen ei ole mahdollista. Liikkuvien palveluiden kustannusrakenteeseen vaikuttavat merkittävästi useat vielä avoinna olevat tekijät, kuten palvelun toteutustapa, ajoneuvoratkaisut, henkilöstörakenne sekä toiminnan laajuus ja säännöllisyys. Keskeinen kustannuksiin vaikuttava kysymys on myös se, kuka vastaisi liikkuvan yksikön kuljettamisesta, ja millaista osaamista tehtävä edellyttäisi. Näihin liittyvät henkilöstö- ja koulutusratkaisut vaikuttavat olennaisesti kokonaiskustannuksiin.

Tällä hetkellä hyvinvointialue ei tarjoa liikkuvia neuvolapalveluja. Karkean arvion mukaan liikkuvan neuvolan perustaminen, sisältäen vastaanottokäyttöön soveltuvan ajoneuvon, tarvittavan välineistön ja tietotekniset ratkaisut, olisi noin 200 000-300 000 euroa. Tämän lisäksi syntyy jatkuvia käyttökustannuksia, kuten henkilöstö-, polttoaine-, huolto- ja vakuutuskuja.

Liikkuvien palveluiden tuottaminen edellyttää laajempaa palvelurakenteellista tarkastelua ja linjauksia esimerkiksi työnjaosta, palveluiden sisällöstä sekä toiminnan organisoinnista. Tällaiset linjaukset eivät ole yksinomaan palvelutuotannon tasolla ratkaistavissa, vaan edellyttää strategisen tason päätöksentekoa. Edellä mainituista syistä liikkuvien palveluiden kustannusten tarkempi arviointi vaatisi erillisen, perusteellisemman selvityksen, jossa määritellään palvelun toteutusmalli, resurssi ja vastuu.

Lapinlahden lapsi- ja perheneuvosto on tehnyt 22.5.2026 kirjelmän hyvinvointialueelle, joka on otettu huomioon valmistelussa.

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 56	12.05.2026
Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 71	08.06.2026

Pevamltk 12.05.2026 § 56

Valmistelija(t) Lasten ja nuorten terveystalvelujen päällikkö Sanna Niinimäki, sanna.niinimaki@pshyvinvointialue.fi 044 718 5940, palveluyksikköjohtaja Hanna-Mari Tanninen hanna-mari.tanninen@pshyvinvointialue.fi, 044 7186513, palvelualuejohtaja Minna Pitkänen, minna.pitkanen3@pshyvinvointialue.fi, 044 7401956

Päätös

Esittelijä teki kokouksessa muutetun päätösehdotuksen:

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta esittää Lapinlahden Varpaisjärven äitiys- ja lastenneuvolapalvelujen yhdistämistä Lapinlahden neuvolaan aluehallitukselle ja edelleen hyvinvointialueen aluevaltuustolle päätettäväksi.

Juuso Niiranen teki vastaesityksen:

Viranhaltijan esitys hylätään ja vastaesitys hyväksytään. Suunnitelma keskittää Varpaisjärven neuvolapalvelut Lapinlahdelle uhkaa heikentää palveluiden saavutettavuutta ja lisätä alueellista eriarvoisuutta. Esitän, että Varpaisjärven äitiys- ja perheneuvola jatkaa entisellään. Neuvolatoiminnan ydin on varhainen puuttuminen ja ennaltaehkäisy, jotka toteutuvat parhaiten lähellä perheiden arkea. Paikallisen toimipisteen säilyttäminen ei ole ainoastaan mukavuuskysymys, vaan strateginen valinta, jolla torjutaan raskaampien ja kalliimpien erityispalveluiden tarvetta tulevaisuudessa. Lähipalvelu varmistaa, että kynnyks hakea tukea pysyy matalana myös niille perheille, joilla on haasteita liikkumisen tai talouden kanssa. Pitkät asiointimatkat pienten lasten kanssa kuormittavat perheiden jaksamista ja lisäävät matkakustannuksia. Paikallinen neuvola on myös merkittävä vetovoimatekijä, joka pitää Varpaisjärven houkuttelevana asuinpaikkana nuorille perheille ja ylläpitää kylän elinvoimaa. Palveluverkkoa tarkasteltaessa on huomioitava, että keskittämisestä saatavat välittömät tilasäästöt voivat kääntyä pitkäaikaisiksi menonlisäyksiksi, jos perheiden ongelmat jäävät etäisyyden vuoksi havaitsematta ajoissa. Varpaisjärven äitiys- ja perheneuvolan säilyttäminen on investointi lasten turvalliseen kasvuun ja koko hyvinvointialueen sosiaaliseen kestävyteen.

Tiia Eskelinen ja Jari Saario kannattivat esitystä.

Minna Back-Hytönen teki vastaesityksen:

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 56	12.05.2026
Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 71	08.06.2026

Keskustan lautakuntaryhmä esittää palautusta valmisteluun Oravikosken, Timolan, Vehmersalmen ja Varpaisjärven neuvoloiden osalta. Valmistelussa selvitetään lautakunnalle päätöksenteon tueksi: 1. laajemmat kustannus- ja säästöanalyysit 2. tehdään lapsi- ja maaseutuvaikutusten arviointi, lisäksi selvitetään perheiden mahdollisuudet päästä palveluihin julkisella liikenteellä 3. selvitetään mahdollisuudet yhdistää neuvola ja kouluterveydenhuollon vastaanottopäiviä, yhdistelmätehtäviä terveydenhoitajille 4. Selvitetään liikkuvien yhdistelmäpalveluiden järjestämisen mahdollisuudet ja kustannukset alueilla.

Jukka Muukka, Juuso Niiranen, Antti Valta ja Jari Saario kannattivat esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että koska asiasta on tehty pohjaesityksestä poikkeava vastaesitys ja esitys asian palauttamisesta uudelleen valmisteluun, suoritetaan ensin äänestys Minna Back-Hytösen esityksestä asian palauttamisesta uudelleen valmisteluun.

Äänestyksessä JAA on pohjaesitys ja EI Minna Back-Hytösen vastaesitys.

Äänestyksessä annettiin ääniä seuraavasti:

JAA-ääniä: 1

EI-ääniä: 8

JAA-ääniä antoivat: Paula Korhonen

EI-ääniä antoivat: Minna Back-Hytönen, Tuula Savolainen, Jukka Muukka, Antti Valta, Juuso Niiranen, Kari Riihola, Jari Saario ja Tiia Eskelinen

Koska asia palautuu valmisteluun, Juuso Niirasen vastaehdotuksesta ei äänestetty.

Päätökseksi tuli Minna Back-Hytösen vastaesitys.

Äänestyspöytäkirja on pöytäkirjan liitteenä.

Esittelijä perhe- ja vammaispalveluiden toimialajohtaja

Päätösehdotus

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta päättää, että Lapinlahden Varpaisjärven äitiys- ja lastenneuvolapalvelut yhdistetään Lapinlahden neuvolan toimipisteeseen 1.8.2026 alkaen.

Ennakkovaikutusten arviointi

Lapinlahden Varpaisjärven äitiys- ja lastenneuvolapalvelujen siirtäminen Lapinlahden neuvolaan pidentää osalla perheistä

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 56	12.05.2026
Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 71	08.06.2026

asiointimatkaa, mutta palvelujen kokonaisuus on jo osittain keskitetty, mikä vähentää muutoksen vaikutusta arkeen. Keskittäminen parantaa palvelujen jatkuvuutta, saatavuutta ja laatua sekä vahvistaa henkilöstön kollegiaalista tukea ja työhyvinvointia. Samalla resurssien käyttö tehostuu ja palvelut yhdenmukaistuvat. Kokonaisuutena muutos tukee palvelujen tarkoituksenmukaista ja kustannustehokasta järjestämistä.

Ennakkovaikutusten arviointi on kuvattu tarkemmin oheisaineistona olevassa erillisessä liitteessä.

Toimivallan peruste	Hallintosääntö 41 §, lautakunnan yleiset tehtävät kohta 2 Hallintosääntö 41 §, lautakunnan erityistehtävät kohta 1, 2 ja 4
---------------------	---

Liitteet ja oheisaineisto

Esityslistan oheisaineistona:

- Ennakkovaikutusten arviointi
- Siirtoesitys (Power point -esitys)

Valmistelu

Lapinlahden Varpaisjärven lastenneuvolapalveluiden asiakasmäärä on tällä hetkellä 62 lasta (0-6 vuotiaita). Äitiysneuvolan asiakkaat asioivat jo Lapinlahden neuvolan toimipisteessä, jossa myös äitiysneuvolan lääkäripalvelut ovat. Lastenneuvolapalvelut on tuotettu siten, että terveydenhoitaja on käynyt Lapinlahden terveysaseman toimipisteeltä Varpaisjärven toimipisteessä kerran viikossa. Lastenneuvolan lääkäripalvelut on toteutettu Varpaisjärven neuvolan toimipisteessä.

Lapinlahden Varpaisjärven neuvolan lähin toinen neuvolan toimipiste on Lapinlahden neuvola (etäisyys 22 kilometriä).

Yhden työntekijän toimipisteeseen liittyy useita haavoittuvuuksia:

- asiakasturvallisuuteen ja työhyvinvointiin liittyvät riskit,
- palvelun keskeytyminen äkillisten poissaolojen vuoksi ja
- työntekijän kuormittuminen ja kollegiaalisen tuen puute.

Suurempaan toimipisteeseen siirtyminen mahdollistaa asiakasaikojen riittävyyden ja kohdennetun tuen oikea-aikaisuuden myös henkilöstöpoissaolojen aikana.

Toiminnan keskittämisellä saavutetaan kustannussäästöjä erityisesti:

- lääkinnällisten laitteiden hankinnoissa,

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 56	12.05.2026
Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 71	08.06.2026

- rokotteiden varastoinnissa ja logistiikassa,
- hoitotarviketilausten keskittämisessä ja päällekkäisten toimintojen vähenemisessä ja
- henkilöstön virantoimitusmatkojen ja tilavuokrien vähenemisellä.

Neuvolatoimintaa ohjaava asetus (93/2026) ei määrittele neuvolapalvelujen sijaintia kunnassa. Lapinlahden Varpaisjärven neuvolapalvelujen keskittäminen Lapinlahden neuvolaan turvaa palvelut asiakkaalle edelleen saman kunnan sisällä toteutuvaksi.

Lapinlahden Varpaisjärven toimipisteen äitiys- ja lastenneuvolapalvelujen siirtämistä Lapinlahden terveysasemalla sijaitsevaan neuvolaan esitetään toteutettavaksi 1.8.2026 alkaen. Siirtoesitys pohjautuu perhe- ja vammaispalvelujen R3 uudistuksen toimeenpanosuunnitelmaan ja palveluverkon uudistamiseen.

Tavoitteena on turvata Lapinlahden Varpaisjärven alueen lasta odottaville ja alle kouluikäisten lasten perheille tasavertaiset, laadukkaat ja jatkuvat äitiys- ja lastenneuvolapalvelut, vahvistaa henkilöstön työhyvinvointia sekä parantaa asiakas- ja työturvallisuutta.

Perhe- ja vammaispalveluiden § 72
lautakunta

08.06.2026

Ajankohtaiset asiat

Pevamltk 08.06.2026 § 72

Päätös

Merkitään pöytäkirjaan, että: Riitta Raatikainen poistui klo 11.47 Eija Jestola poistui klo 11.52 Merkittiin tiedoksi.

Esittelijä

perhe- ja vammaispalveluiden toimialajohtaja

Päätösehdotus

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta merkitsee ajankohtaiset asiat tiedoksi.

- Perhepalveluiden ajankohtaiset asiat, perhepalveluiden palvelualuejohtaja Minna Pitkänen
- Vammaispalveluiden ajankohtaiset asiat, toimialajohtaja Kati Kantanen
- Toimialan lääkäri asioiden ajankohtaiset asiat, asiantuntijalääkäri Annukka Ojala

Perhe- ja vammaispalveluiden § 73
lautakunta

08.06.2026

Viranhaltijapäätösten tarkastaminen

Pevamltk 08.06.2026 § 73

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Toimielimen puheenjohtaja

Päätösehdotus

Lautakunta ei käytä otto-oikeutta viranhaltijoiden päätöksiin. Lautakunta hyväksyy viranhaltijapöytäkirjat ja merkitsee tietoon saatetuksi.

Valmistelu

Hyvinvointialueen hallintosäännön 58 §:n mukaan asia on otettava ylemmän toimielimen käsiteltäväksi sen ajan kuluessa, jossa hyvinvointialuelain 139 §:ssä tarkoitettu oikaisuvaatimus päätöksestä on tehtävä.

Toimielimen on neljän päivän kuluessa pöytäkirjan tarkastamisesta ilmoitettava lautakunnalle niistä päätöksistä, jotka voidaan ottaa lautakunnan käsiteltäväksi.

Viranhaltijapäätösten osalta viranhaltijan on neljän päivän kuluessa päätöksen allekirjoittamisesta ilmoitettava lautakunnan alaisten viranhaltijoiden osalta lautakunnalle.

Lautakunnan alaisten viranhaltijoiden viranhaltijapäätösluettelot toimitetaan kaksi kertaa viikossa lautakunnan puheenjohtajalle ja esittelijälle.

Lautakunnalle ei ilmoiteta eikä sillä ole otto-oikeutta henkilöstöpäätöksiin, jotka koskevat henkilöstöasioita, jotka on mainittu hallintosäännön luvussa "Toimivalta henkilöstöasioissa".

Esityslistan lisäaineistona jaetaan:

- viranhaltijapäätösluettelo ajalta 5.–31.5.2026

Perhe- ja vammaispalveluiden
lautakunta § 74

08.06.2026

Tiedoksisaatettavat asiat

Pevamltk 08.06.2026 § 74

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Esittelijä

perhe- ja vammaispalveluiden toimialajohtaja

Päätösehdotus

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta merkitsee asiat tiedoksi.

Nuorisovaltuuston päätös:

- Nuorisovaltuuston varaedustajien nimeäminen aluevaltuustoon ja perhe- ja vammaispalvelujen lautakuntaan, 19.5.2026 § 23

Lupa- ja valvontavirasto:

- Palveluntuottajan ja palveluyksikön rekisteristä poistaminen, Kallaveden kotiapu- ja hoivapalvelu, 27.4.2026
- Päätös palveluyksikön muutoksen rekisteröinnistä, Visio Health HR Oy, 27.4.2026
- Päätös palveluyksikön muutoksen rekisteröinnistä, Kasvunpolku Oy, 27.4.2026
- Päätös palveluyksikön siirron rekisteröinnistä, Pihlajalinna Lääkärikeskukset Oy, 6.5.2026
- Päätös palveluntuottajan ja palveluyksikön rekisteröinnistä, JamesValo Oy, 6.5.2026
- Päätös palveluntuottajan ja palveluyksikön rekisteröinnistä, Nuorten Matkas Oy, 7.5.2026
- Päätös palveluyksikön muutoksen rekisteröinnistä, Med Group Oy, 7.5.2026
- Päätös palveluyksikön muutoksen rekisteröinnistä, Hemby Oy, 7.5.2026

Perhe- ja vammaispalveluiden
lautakunta

§ 74

08.06.2026

- Päätös palveluntuottajan ja palveluyksikön rekisteröinnistä, Koti- ja Monipalvelu Ilona Oy, 11.5.2026
- Päätös palveluyksikön muutoksen rekisteröinnistä, Kasvunpolku Oy, 12.5.2026
- Päätös palveluyksikön muutoksen rekisteröinnistä, Kasvunpolku Oy, 12.5.2026
- Päätös palveluyksikön muutoksen rekisteröinnistä, Keijo Siikaluoma Oy, 18.5.2026
- Palveluntuottajan poistaminen Soteri-rekisteristä, Lasten- ja nuorten Pääskylä Oy:n konsurssipesä, 18.5.2026
- Päätös palveluntuottajan ja palveluyksikön rekisteröinnistä, Novocora Oy, 20.5.2026
- Palveluyksiköiden rekisteristä poistaminen, toimintakuntien lisääminen sekä muu muutos, UOMA Sosiaalipalvelut Oy, 22.5.2026
- Päätös palveluyksiköiden siirron rekisteröinnistä, Mehiläinen Oy, 25.5.2026
- Päätös palveluyksikön muutoksen rekisteröinnistä, HLS-Avustajapalvelut Oy, 26.5.2026
- Muutospäätös, Pihlajalinna Lääkärikeskukset Oy, 26.5.2026
- Päätös palveluyksikön muutoksen rekisteröinnistä, HemmaKoti Avustajat Oy, 26.5.2026
- Päätös palveluyksikön muutoksen rekisteröinnistä, KSK Kuntoutuspalvelut Oy, 29.5.2026

Perhe- ja vammaispalveluiden § 75
lautakunta

08.06.2026

Muut asiat

Pevamltk 08.06.2026 § 75

Päätös

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 12.07

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 63, § 64, § 65, § 66, § 67, § 70, § 71, § 72, § 73, § 74, § 75

Yllälueteltuihin päätöksiin ei saa tehdä valitusta tai oikaisuvaatimusta

Seuraavasta päätöksestä ei saa tehdä hyvinvointialueesta annetun lain 141 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä aluevalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 68, § 69

Oikaisuvaatimusohjeet

Päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä hyvinvointialueen jäsen.

Hyvinvointialueiden yhteistoiminnassa järjestettyjä tehtäviä koskevasta päätöksestä oikaisuvaatimuksen saa tehdä myös yhteistoimintaan osallinen hyvinvointialue ja sen jäsen.

Oikaisuvaatimuksen voi tehdä tarkoituksenmukaisuus ja laillisuusperustein.

Oikaisuvaatimusviranomaisen ja -aika

Oikaisuvaatimusviranomaisena, jolle oikaisuvaatimus tehdään:

Pohjois-Savon hyvinvointialue, perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta
kirjaamo
Sähköpostiosoite: kirjaamo(at)pshyvinvointialue.fi
Postiosoite: PL 1711, 70211 Kuopio
Käyntiosoite: KYS Pääsairaala, Info, A-ovi, Puijonlaaksontie 2

Käytä suojattua sähköpostia, mikäli oikaisuvaatimus sisältää salassa pidettävää tietoa.

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimusviranomaiselle toimitetun sähköisen asiakirjan katsotaan saapuneen määräajassa, jos asiakirja saapuu viimeistään määräajan viimeisen päivän aikana. Paperinen oikaisuvaatimus on toimitettava hyvinvointialueen kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä maanantaista perjantaihin klo 16.00 mennessä.

Hyvinvointialueen jäsenen sekä hyvinvointialueiden yhteistoimintaan osallisen hyvinvointialueen ja sen jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on pantu nähtäville yleiseen tietoverkkoon hyvinvointialueen verkkosivustolle. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän (7) päivän kuluttua viestin lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon vaaditaan oikaisua
- millaista oikaisua vaaditaan
- millä perusteilla oikaisua vaaditaan

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero.

Jos oikaisuvaatimuspäätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.